

ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌԱՆՑ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻ ՀԿ

«ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ»

Հաշվետվություն փորձարկված մեթոդաբանության վերաբերյալ

Երևան, 2016

Սույն հաշվետվության պատրաստումը հնարավոր է դարձել իրականացնել Վիշեգրադ միջազգային հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող «Ձևավորել ապացույցների վրա հիմնված շահերի պաշտպանություն հանուն իրավունքի գերակայության և արդյունավետ կառավարման Արևելյան գործընկերության երկրներում» ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացվել է «Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» հասարակական կազմակերպության կողմից:

Հաշվետվության մեջ արտահայտված տեսակետները, կարծիքները պատկանում են **«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ-ին** և հնարավոր է, որ չհամընկնեն Վիշեգրադ միջազգային հիմնադրամի տեսակետների հետ:

Սույն հաշվետվությունը կազմվել է՝

Զարուհի Ավետիսյանի,

Նարեկ Դադունցի կողմից

Ծրագիրն իրականացվել է Վիշիգրադ հիմնադրամի ֆինանսական աջակցությամբ՝ նպատակ ունենալով Արևելյան գործընկերության անդամ երկրների, մասնավորապես՝ Հայաստանի և Վրաստանի հետ կիսել V4 երկրների (Լեհաստան, Հունգարիա, Սլովակիա, Չեխիա) փորձն իրավունքի գերակայության և արդյունավետ կառավարման խթանման գործում:

Ծրագիրն իրականացվել է հետևյալ կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ.

1. Վրաստան- Georgian Foundation for Strategic and international Studies-www.gfsis.org
2. Հունգարիա- International Centre for Democratic Transition-www.icdt.hu
3. Չեխիա- Civil Society Development Foundation<http://www.nros.cz/en/>
4. Սլովակիա- PDCS, Partners for Democratic Change Slovakia-www.pdcs.sk
5. Լեհաստան- Court Watch Poland Foundation-www.courtwatch.pl

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆՑՎԱԾ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	6
Հակիրճ ամփոփում	6
Ներածություն	8
Դիտարկման Արդյունքներ. իրականացման խնդիրներ կամ չափանիշներ	9
Դատարանի հասանելիություն/մատչելիություն	12
Դատական քննության տեսակը	13
Դատական նիստերի վերաբերյալ տեղեկություն	13
Դատական նիստերի բացում, կողմերի, իրավունքների, պարտականությունների ներկայացում	17
Դատավորի վերաբերմունքը կողմերի նկատմամբ	26
Դատավորի վարքագիծը կողմերի ներկայացրած փաստերի, միջնորդությունների առնչությամբ.....	37
Դատական նիստի հրապարակայնություն և թափանցիկություն	48
ՀԱԿԻՐՃ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ԳՈՐԻՄԻ և ԿԱՊԱՆԻ ՆՍՏԱՎԱՅՐԵՐՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆՑՎԱԾ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	49

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆՑՎԱԾ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Հակիրճ ամփոփում

Սույն մոնիտորինգի ընթացքում կատարվել են դիտարկումներ Երեվան քաղաքի 4 վարչական շրջանների դատարաններում, այն է՝ Մալաթիա-Սեբաստիա, Կենտրոն և Նորք-Մարաշ, Շենգավիթ, Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն: Դատարաններն ընտրվել են պատահականության սկզբունքով՝ հաշվի առնելով դրանց աշխարհագրական տեղաբաշխումը:

Դիտարկումներն ըստ դատարանների

Դատարան	Նիստերի քանակ
Մալաթիա-Սեբաստիա	14 դատական նիստեր
Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարան	13
Շենգավիթ դատարան	7
Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն դատարան	6 դատական նիստ

Պետք է նշել, որ բոլոր դատարանները մուտք գործելիս, հարկավոր է անցագրային բաժնի աշխատակիցներին ներկայացնել անձի ինքնությունը և դատարան այցելելու նպատակը: Անցագրային կետը իրենից ներկայացնում է բաժին, որը ապահովում է տվյալ կառույցի անվտանգությունը մուտքի մոտ և այդպիսով հսկում է դատարան մուտք գործող բոլոր այցելուներին: Այն հանդիսանում է նաև դատարանի մասին «նախնական տեղեկություն» տրամադրող բաժին:

Դատարանում կարգը և անվտանգությունը հսկում են դատական կարգադրիչները, որոնք ներկա են գտնվում նաև դատական նիստերի դահլիճում և պետք եղած դեպքում պահպանում անվտանգությունը նաև նիստերի դահլիճում:

Սույն մոնիտորինգի ընթացքում բացի Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանի դատարանից, մոնիտորինգի իրականացմանը չեն խոչընդոտել, ավելին՝ հնարավորինս աջակցել են:

Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանի դատարանում 2016 թվականի օգոստոսի երկուսին իրականացվող դիտարկման ժամանակ նկատվել է մեծ թվով կարգադրիչների առկայություն, այդ թվում նաև Մալաթիա-Սեբաստիա վարչական շրջանի դատարանից: Կարգադրիչներից մեկը, ճանաչելով ինձ, մոտեցավ և տեղեկացրեց, որ «հայտնի դեպքերի պատճառով «սանկցիա է» դատարանում», բանավոր սպառնալիք ներկայացնելով՝ դուրս հրավիրեց դատարանի շենքից:

Կենտրոն և Նորք-Մարաշ և Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանների մուտքի մոտ տեղակայված են բետոնե աստիճաններ, սակայն տեղաշարժվելու դժվարություն և սահմանափակում ունեցող անձանց համար հարմարեցվաց մուտք չկա:

Մոնիթորինգի մեջ ընդգրկված բոլոր դատարաններում դատական նիստերի դահլիճները գտնվում են երկրորդ հարկում և դատարանների շենքում տեղաշարժման դժվարություն և սահմանափակում ունեցող անձանց համար (չկա վերելակ կամ հարմարեցված սանդուղք):

Մալաթիա-Սեբաստիա և Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների դատարաններում թե առաջին, թե երկրորդ հարկում կան մեկից ավելի նստարաններ, որտեղ կողմերը կարող են սպասել:

Շենգավիթ վարչական շրջանի դատարանում տեղադրված է մեկ նստարան և միայն առաջին հարկում, Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանի դատարանում ևս՝ մեկ նստարան առաջին և մեկ նստարան երկրորդ հարկերում:

Վերը նշված չորս վարչական շրջանների դատարաններից երեքում այցելուները հնարավորություն ունեն օգտվել զուգարանից, իսկ Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանում զուգարանները միայն աշխատակիցների համար են նախատեսված:

(զուգարանի դռները փակված են բանալիով):

Դատարանների շենքում տեղակայված է հեռուստաեկրան, որը նախատեսված է նիստերի ժամանակացույցը հրապարակելու համար, սակայն դիտարկումների իրականացման ընթացքում դրանք մշտապես անջատված են եղել և կարքադրիչները, անցագրային բաժնի աշխատակիցները տեղեկացրել են, որ դրանք չեն գործում: Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանի դատարանում կարգադրիչներից մեկը տեղեկացրել են նաև, որ միայն ինքն է կարողանում միացնել այդ սարքը, և այնուհետև միացրել է այն:

Շենգավիթ վարչական շրջանի դատարանի համար 1 նիստերի դահլիճը՝ նիստերի դահլիճ «N 1»-ը կահավորված է այնպես, որ կողմերից բացի, այլ անձինք կարող են մասնակցել նիստերին ոչ թե այն սենյակում, որտեղ քննվում է գործը, այլ ապակով առանձնացված հատվածում: Շենգավիթ դատարանում դռնբաց դատական նիստերից մեկի ժամանակ դատավորի քարտուղարը ճշտելով, որ ես դատավարության կողմ չեմ ներկայացնում, այլ ուղղակի դիտորդ եմ, հարցրեց կողմերին՝ «դեմ չե՞մ, որ ես ներկա գտնվեմ նիստին»: Իսկ նիստի ավարտից հետո կողմերից մեկը հետաքրքրությամբ մոտեցավ և փորձեց ճշտել, թե ինչ կազմակերպություն եմ ներկայացնում:

Ներածություն

2016 թվականի ապրիլի 28-ին և 29-ին Հայաստանի և Վրաստանի հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, ակտիվ քաղաքացիներ մասնակցել են Վիշեգրադ հիմնադրամի աջակցությամբ «Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» հասարակական կազմակերպության կողմից իրականացված «Դատարանների նկատմամբ քաղաքացիական վերահսկողության նախաձեռնություն. Ինչպես հայտնաբերել իրավունքի գերակայության բացթողումները» թեմայով սեմինարին: Սեմինարի ընթացքում մասնակիցներին ներկայացվել է դատարանների նկատմամբ քաղաքացիական վերահսկողության մեթոդաբանությունը, քննարկվել են նաև տվյալների հավաքագրման և ներկայացման պրակտիկ օրինակներ:

Այնուհետև մշակվել է տեղեկատվության հավաքման համար համապատասխան չափանիշներով մշակված ձևաթուղթը:

Տեղեկատվություն հավաքող անձի և կազմակերպության հետ վերջինիս առնչության համար դատարաններին նախապես որևէ տեղեկություն չի ներկայացվել՝ ակնկալելով պարզել, թե կողմ չհանդիսացող անձի մուտքը, հասանելիությունը դատարան, նիստերի դիմում ինչպես է ապահովվում:

Դատարանում, մասնավորապես՝ Մալաթիա-Մեբաստիա վարչական շրջանի ընդհանուր իրավասության դատարանում, կարգադրիչները, նկատելով կողմ չհանդիսացող անձի, բավականին կասկածանքով արձագանքել են նիստին մասնակցելու ցանկությանը և նկատելով որ գրառումներ են կատարվում՝ հարցրել են, թե «ինչի համար է, եթե ես ուղղակի դիտորդ եմ և արդյոք կարող եմ ծանոթանալ գրառումներին»:

2016 թվականի հուլիսի 14-ից Երևան քաղաքում մեկնարկել է քաղաքացիական վերահսկողության և տվյալների հավաքագրման աշխատանքը, որը տևել է մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 9-ը:

Դատական նիստերի մասին տեղեկությունները ստացվել են datalex.am դատական տեղեկատվական կայքից, պատահականության սկզբունքով, առանց թիրախային կամ հատուկ ընտրության:

Այնուամենայնիվ, նախապես ընտրված նիստերը փոփոխվել են, քանի որ հենց առաջին օրը Մալաթիա-Մեբաստիա դատարանի կարգադրիչներից տեղեկացվել է, որ կայքի տվյալները իրականությանը ոչ լրիվ են համապատասխանում և հաջորդ օրվա կոնկրետ նիստերի ժամերը պետք է ճշտել նրանցից:

Դիտարկման Արդյունքներ. իրականացման չափանիշներ

Սույն դիտարկումների ժամանակ հավաքվել են տեղեկություններ դատական գործերի բնույթի, (քրեական, քաղաքացիական) ներառյալ համապատասխան հոդվածը, գործը քննող դատավորի, մեղադրանքի կողմը ներկայացնող դատախազի, պաշտպանների մասին (հանրային, մասնավոր), դատավորի կողմից դատական նիստի վարման ընթացակարգային կանոնների պահպանման, դատավարության կողմերի նկատմամբ վերաբերմունքի մասին (արդյոք ներկայանում է նիստին մեղադրանքի կողմի հետ, ինչպես է դիմում ամբաստանյալին քրեական գործերի շրջանակներում, ինչպիսի վերաբերմունք է դրսևորում ամբաստանյալի և նրա պաշտպանի նկատմամբ, ինչպիսի վերաբերմունք է դրսևորում մեղադրական կողմի նկատմամբ):

Դիտարկումների ընթացքում տեղեկություններ են հավաքվել նաև դատական նիստերի հրապարակայնություն և թափանցիկություն վերաբերյալ (արդյոք զանգվածային լրատվության միջոցներին թույլատրվում է մասնակցել և ձայնագրություն կամ տեսանկարահանում իրականացնել նիստերին, արդյոք նիստին կարող են ներկա լինել այլ, դատավարության կողմեր չներկայացնող մարդիկ և այլն):

Դատավորներ	Դիտարկված նիստերի քանակ	Նիստերի օրեր	Դիտարկված նիստերի քանակ	Քրեակա ն գործեր	Քաղաքաց իական գործեր
------------	-------------------------------	-----------------	-------------------------------	--------------------	----------------------------

Ֆարխոյան Կ.Ս.	4	14.07.2016	5	24	16
Սարգսյան Լ.Տ.	3	15.07.2016	5		
Պապոյան Ռ.Լ.	4	18.07.2016	2		
Մկրտչյան Ա.Ս.	3	19.07.2016	6		
Պողոսյան Գ.Կ.	3	20.07.2016	7		
Մակյան Մ.Ե.	2	21.07.2016	2		
Ավետիսյան Է.Վ.	2	1.08.2016	7		
Մազմանյան Գ.Հ.	1	2.08.2016	2		
Մարտիրոսյան Մ.Վ.	1	9.09.2016	4		
Վարդանյան Ա	2				
Բեկթաշյան ԱԺ	1				
Ներսիսյան ՌՌ	1				
Հովսեփյան ՆԳ	2				
Զիչոյան Ա	1				
Բաղդասարյան ՆՌ	1				
Մարդանյան ԿՀ	2				
Բալայան ԴԿ	1				
Մաթևոսյան ԱԳ	1				
Նիկողոսյան ԱՍ	1				
Մկրտչյան ԱՊ	1				
Հովսեփյան ՍԵ	1				
Նախշթարյան ԶԿ	2				

Դիտարկված նիստերի քանակ ըստ դատավորների

Ֆարխոյան Կ.Ս.	4
Սարգսյան Լ.Տ.	3
Պապոյան Ռ.Լ.	4
Մկրտչյան Ա.Ս.	3
Պողոսյան Գ.Կ.	3
Մակյան Մ.Ե.	2
Ավետիսյան Է.Վ.	2
Մազմանյան Գ.Հ.	1
Մարտիրոսյան Մ.Վ.	1

Վարդանյան Ա.	2
Բեկթաշյան Ա.Ժ.	1
Ներսիսյան Ռ.Ռ.	1
Հովսեփյան Ն.Գ.	2
Չիչոյան Ա.	1
Բաղդասարյան Ն.Ռ.	1
Մարդանյան Կ.Հ.	2
Բալայան Դ.Կ.	1
Մաթևոսյան Ա.Գ.	1
Նիկողոսյան Ա.Ս.	1
Մկրտչյան Ա.Պ.	1
Հովսեփյան Ս.Ե.	1
Նախշթարյան Զ.Կ.	2

Դիտարկված նիստերի օրեր և քանակ՝

14.07.2016 – 5, 15.07.2016 – 5, 18.07.2016 – 2, 19.07.2016 – 6, 20.07.2016 – 7, 21.07.2016 – 2,
1.08.2016 – 7, 2.08.2016 – 2, 9.09.2016 – 4

Դիտարկված քրեական գործերի քանակ՝ 24

Դիտարկված քաղաքացիական գործերի քանակ՝ 16

Դատարանի հասանելիություն/մատչելիություն

Տվյալ մոնիտորինգի իրականացումը սկսվել է Մալաթիա-Մեքաստիա դատարանից: Այս դատարանը տեղակայված է Օտյան 53/2 հասցեում: Քանի որ Օտյան փողոցը կենտրոնական չի հանդիսանում, այստեղ հասարակական երթուղի չի գալիս: Սովորական մարդ այստեղ առաջին անգամ հասնելու համար պետք է օգտվի էլեկտրոնային քարտեզից: Երեվան քաղաքի թղթյա քարտեզներում այս փողոցը նշված չկա: Դատարանի շենքին մոտենալիս որևէ ցուցանակ կամ նշան հնարավոր չի տեսնել: Հեռավորությունից միակ նշանը, որ այն ներկայացնում է պետական կառույց շենքի տանիքին տեղադրված դրոշն է: Սակայն, եթե քաղաքացին Երեվան քաղաքի Մալաթիա համայնքի բնակիչ է և օգտվում է սույն համայնքի թաղապետարանի ծառայություններից, ապա կարելի է մոտավոր բացատրել, որ դատարանի շենքը գտնվում է թաղապետարանի հարևանությամբ սփռված այգու ետևի տարածքում՝ Արմին Վեգներ և Ռոմանոս Մելիքյան փողոցների խաչմերուկից մոտ 50 մետր դեպի աջ, ապա Սուրբ Աստվածածին Եկեղեցու դիմացի մայթից նոր խաչմերուկից ձախ դեպի ներքև: Հաջորդ դատարանը, որտեղ իրականացվել է մոնիտորինգը, Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանն է: Դատարանը գտնվում է Տոգրան Մեծի 23/1 հասցեում, կանգառի անմիջապես կողքին և Գրիքոր Լուսավորիչ եկեղեցու հարևանությամբ, ինչը հեշտացնում է այն գտնելը: Մոտենալով դատարանի շենքին կարելի է նկատել պատին փակցված ցուցանակը: Շենգավիթ դատարանը նույնպես գտնվում է քաղաքի կենտրոնական մասում՝ Արշակունյաց պողոտա 24/1, Կոմիտասի անվան իստիտուտ-թանգարանի աջ կողմում, ինչը բավականին օգնում է արագ գտնել այն: Մոտենալով շենքին, կարելի է նկատել պատին փակցված ցուցանակը: Իսկ Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանը տեղակայված է Ներսիսյան փողոց 10 հասցեում: Այստեղ կարելի է հասնել հասարակական տրանսպորտի օգնությամբ (Եվրոպական համալսարանի կանգառ, Դավիթ Անհաղթ- Ուլնեցու խաչմերուկից վերև և դեպի ձախ): Սակայն նախկին առաջին անգամ այցելելը օգտակար է հասցեն ճշտել քարտեզի միջոցով, քանի որ տվյալ փողոցի վրա կա երկու շինություն նման հասցեով: Դատարանի շենքին մոտենալիս նույնպես կարելի է նկատել ցուցանակը և տանիքին տեղադրված դրոշը:

Դատական քննության տեսակը

Սույն մոնիտորինգի ժամանակ դիտարկվել է 40 դատական նիստ, որոնցից ընդամենը մեկն է ընդացել «արագացված կարգով», մնացած 39 նիստերը ունեցել են «դատական քննության ընդհանուր կարգ»: «Դատական քննության արագացված կարգով» նիստը տեղի է ունեցել հուլիսի 20ին Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանում ժամը 10.00ին (գործ 0159): Նիստի դատավորն էր պ-ն ՄՎ Մարտիրոսյանը, որը նիստի հենց բացման ժամանակ հայտարարեց ըստ կանոնակարգի «ինչ գործ է քննվում, ում նախագահությամբ» և որ «նիստը քննվում է արագացված կարգով հաշվի առնելով նախորդ նիստին պաշտպանի ներկայացված միջնորդությունը»: Այնուհետև, հարցնելով կողմերին և ամբաստանյալին «ունեն արդյոք առարկություններ կամ հավելումներ» դատավորը ըստ կանոնակարգի ներկայացրեծ անցյալ նիստին ներկայացրած փաստաթղթերը, հիշեցրեծ, որ «կողմերը առարկություններ չունեն» և անցավ իր որոշման հայտարարությանը:

Դատական նիստերի վերաբերյալ տեղեկություն

Բոլոր 4 դատարաններում տեղի ունեցող դատական նիստերի մասին հնարավոր է տեղեկանալ datalex.am կայքից: Սակայն, քանի որ, կայքը գտնվում է «թեսթավորման փուլում», առկա են անհամապատասխանություններ: Մալաթիա-Սեբաստիա դատարանում ընթացիկ օրվա համար անցկացվող դատական նիստերի մասին տեղեկություն կարելի է ստանալ զանգահարելով 72-24-02 հեռախոսահամարով (անցագրային բաժին), արդեն իսկ դատարանում՝ կարգադրիչներից, որոնք ունեն նիստերի ցուցակը և օրվա վերջում ունենում են նաև հաջորդ օրվա նիստերի հստակ ժամանակացույցը, կամ զանգահարել կոնկրետ դատավորի աշխատակցային բաժին ներքին համարով, տեղում ճշտելու համար: Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանում տեղի ունեցող նիստերի մասին կարելի է ճշտել զանգահարելով անցագրային բաժին 54-79-15 հեռախոսահամարով, տեղում՝ նույնպես ստույգ տեղեկություն ստանալ կարգադրիչներից կամ զանգահարել հստակ դատավորի աշխատակցային բաժին ներքին համարով: Շենգավիթ դատարանում իրականացվող նիստերի մասին կարելի է իմանալ 44-14-30 հեռախոսահամարով (անցագրային բաժին), տեղում՝ ճշտել կարգադրիչներից կամ զանգահարել հստակ դատավորի աշխատակցային բաժին ներքին համարով, կամ օգտվել պատին փակցված օրվա նիստերի թղտյա ժամանակացույցից: Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանում անցկացվող դատական նիստերի մասին տեղեկություն կարելի է ստանալ զանգահարելով 24-08-31 հեռախոսահամարով (անցագրային բաժին), արդեն իսկ դատարանում՝ կարգադրիչներից կամ զանգահարել հստակ դատավորի աշխատակցային բաժին ներքին համարով, կամ նսիտերի ժամանակացույցի էկրանից (եթե միացրած լինի):

Մալաթիա-Մերաստիա դատարան

Ժամանակին սկսված նիստեր	Ուշացումով սկսված նիստեր
ԵՄԴ/1307 ԵՄԴ/0113 ԵՄԴ/0081 ԵՄԴ/0072 ԵՄԴ/0014 ԵՄԴ/0779 ԵՄԴ/1073 ԵՄԴ/1401	ԵՄԴ/0085 Ֆարխոյան ԿՍ ԵՄԴ/0220 Պապոյան ՌԼ ԵՄԴ/0036 Պապոյան ՌԼ ԵՄԴ/2838 Մկրտչյան ԱՍ ԵՄԴ/1824 Սարգսյան ԼՏ ԵՄԴ/1467 Սարգսյան ԼՏ

Ուշացումով սկսված նիստերի մեծ մասի մեկնարկը հետաձգվել է 5-10 րոպե, կողմերին նախապես որևէ տեղեկություն այդ մասին չի տրամադրվել, կողմերը առանձնապես չեն առարկել, այլ տեղեկացել են նիստի քարտուղարից, որ «դատավորը ժողովի է, կամ խորհրդակցում է նախագահի հետ և շուտով կներկայանա»: Միայն երկու դեպքում ուշացումը կազմեց 30 րոպեից ավել՝ դատավոր Պապոյանը նիստից ուշանում էր, կողմերը անհագստանում էին, քարտուղարը տեղեկություն չունեի, ներկայանալուն պես պ-ն Պապոյանը բացատրեց, որ «խորհրդակցական ժողովի էր մեկ այլ դատարանում և խցանման պատճառով ուշացավ» և ներողություն խնդրեց նիստի ներկաներից: Դատավոր Սարգսյանը նիստերից մեկին բավականին ուշանում էր, դատավարության կողմերը անհագստանում էին, քարտուղարը բացատրեց, որ տ-ն Սարգսյանը հիվանդանոցում է անձնական պատճառով: Ներկայանալուն պես դատավոր Սարգսյանը ներողություն խնդրեց ներկաներից և սկսեց նիստը:

Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարան

Ժամանակին սկսված նիստեր	Ուշացումով սկսված նիստեր
ԵԿԴ/0312 ԵԿԴ/4422 ԵԿԴ/5555 ԵԿԴ/0159 ԵԿԴ/0120	ԵԿԴ/0027 Մակյան ՄԵ ԵԿԴ/1942 Մազմանյան ԳՀ ԵԿԴ/0097 Մակյան ՄԵ ԵԿԴ/0042 Պողոսյան ԳԿ ԵԿԴ/ 0003 Բեկթաշյան ԱԺ ԵԿԴ/0441 Ներսիսյան ՌՌ ԵԿԴ/0317 Վարդանյան Ա ԵԿԴ/0323 Պողոսյան ԳԿ

Նիստերի մեծ մասը սկսվել է 5-15 րոպե ուշացումով, կողմերին նախապես վորևէ տեղեկություն այդ մասին չի տրամադրվել, կողմերը առանձնապես չեն առարկել, նիստի քարտուղարը վորևէ տեղեկություն ուշացման մասին ներկաներին չի հայտնել:

Դատավորները նիստին ներկայանալով ներողություն ուշացման համար չեն խնդրել: Դատավոր Պողոսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0042 նիստը ընդմիջվեց 30ից ավել րոպեով պաշտպանի կողմից ներկայացված միջնորդությունը քննարկելու համար, այնուհետև շարունակվեց ևս մոտ 1.30 ժամ, որից հետո դատավորը հեռացավ երկար մոտ 1 ժամ ժողովի: Դրա պատճառով հաջորդ ԵԿԴ/0323 գործով նիստը սկսվեց նշված ժամից մոտ 1 ժամ ուշացումով: Կողմերը խիստ անհանգստացած էին, սակայն քարտուղարը մոտեցավ նիստի մասնակիցներին, բացատրեց իրավիճակը և ներողություն խնդրեց: Դատավարության կողմերը առարկություն չհայտնեցին:

Շենգավիթ դատարան

Ժամանակին սկսված նիստեր	Ուշացումով սկսված նիստեր
ԵՇԴ/0565 ԵՇԴ/0070	ԵՇԴ/2048 Չիչոյան Ա ԵՇԴ/0179 Բադդասարյան ՆՌ ԵՇԴ/0037 Մարդանյան ԿՀ ԵՇԴ/0052 Մարդանյան ԿՀ ԵՇԴ/3811 Հովսեփյան ՆԳ

Այս դատարանում բոլոր ուշացումով սկսված նիստերը հետաձգվել են ընդամենը 10 րոպե ժամանակով: Նիստերի քարտուղարը որևէ բացատրություն կողմերին չի ներկայացրել, դատավարության կողմերը առարկություն չեն ներկայացրել, սպասել են դատավորի գալուն:

Արաբկիր Քանաքեռ-Զեյթուն

Ժամանակին սկսված նիստեր	Ուշացումով սկսված նիստեր
ԵԱՔԴ/ 1226	ԵԱՔԴ/0087 Նիկողոսյան ԱՍ ԵԱՔԴ/0201 Մաթևոսյան ԱԳ ԵԱՔԴ/0212 Մկրտչյան ԱՊ ԵԱՔԴ/4199 Հովսեփյան ՍԵ ԵԱՔԴ/1196 Նախշբարյան ԶԿ

Այս դատարանում կայացած նիստերի մեծ մասը սկսվել է ուշացումով: ԵԱՔԴ/0201 գործը դատավոր Մաթևոսյանի նախագահությամբ սկսվեց 25 ուշացումով, որովհետև ամբաստանյալներից մեկը, որը գտնվում էր տնային կալանքի տակ, ուշանում էր: Հետևաբար բոլորը, այդ թվում նաև դատավորը ստիպված էին սպասել: ԵԱՔԴ/0087 գործը դատավոր Նիկողոսյանի նախագահությամբ սկսվեծ 15 րոպե ուշացումով, որովհետև ուշանում էին ամբաստանյալները կալանքի վայրից: Կողմերը որևէ առարկություն նիստի քարտուղարին կամ դատավորին այս պատճառով չարտահայտեցին, երբ բոլոր կալանավորները «ժամանեցին», նիստի քարտուղարը հրահանգեց դատավորին, վերջինս նոր այդ ժամանակ մտավ դահլիճ և սկսվեց նիստը: ԵԱՔԴ/0212 գործը դատավոր Մկրտչյանի նախագահությամբ սկսվեց մոտ 30 րոպե ուշացումով, որովհետև ուշանում էր ամբաստանյալներից մեկը, որը գտնվում էր տնային կալանքի տակ: Մեղադրող կողմը 15 սպասելուց հետո, հեռացավ, իսկ դատավորը եկավ և բացեց նիստը միայն ամբաստանյալի ժամանելուն պես: ԵԱՔԴ/4199 գործը դատավոր Հովսեփյանի նախագահությամբ սկսվեց մոտ 20 րոպե ուշացումով, որովհետև դատավորը ժողովի էր նախագահի մոտ, ինչպես ենթադրում էր քարտուղարը, որը ստույգ տեղեկություն չունեի: Պատասխանող կողմը

բավականին անհագստանում էր, բողոքում էր, բայց չհեռացավ մինչև դատավորի ներկայանալը: Ներկայանալուն պես դատավորը ներողություն չխնդրեց ներկաներից ուշանալու համար, այլ բացեց նիստը: ԵԱԲԴ/1196 գործը դատավոր Նախշբարյանի նախագահությամբ սկսվեց մոտ 20 րոպե ուշացումով, քանի որ դատավորը խնդրեց մյուս կողմին տրամադրել ժամանակ, որ պատասխանող կողմը ժամանի: Հայցվորի կողմը չառարկեց և ժամանակը անցնելուն պես դատավորը սկսեց նիստը:

Դատական նիստերի բացում, կողմերի, իրավունքների, պարտականությունների ներկայացում

Դատավորներ	Նիստի բացում/քաղաքացիական	Նիստի բացում/քրեական	Կողմերի իրավունքների և պարտականությունների, բացարկ անելու իրավունքի ներկայացում
Ֆարխոյան ԿՍ		ԵՄԴ/0085՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Սարգսյան ԼՏ	ԵՄԴ/1307՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Պապոյան ՌԼ		ԵՄԴ/0220՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Ֆարխոյան ԿՍ		ԵՄԴ/0113՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի

		կողմերին	
Պապոյան ՌԼ		ԵՄԴ/0336՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
ՖարխոյանԿՍ		ԵՄԴ/0014՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
ՄկրտչյանԱՍ	ԵՄԴ/2838՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
ՖարխոյանԿՍ		ԵՄԴ/0072՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Պապոյան ՌԼ		ԵՄԴ/0081՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Պապոյան ՌԼ		ԵՄԴ/0779՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի

		մասնակից կողմերին	
Սարգսյան ԼՏ	ԵՄԴ/1824՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Սարգսյան ԼՏ	ԵՄԴ/1467՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Պողոսյան ԳԿ		ԵԿԴ/0312՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Մակյան ՄԵ		ԵԿԴ/0027՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Ավետիսյան ԷՎ	ԵԿԴ/4422՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Ավետիսյան ԷՎ	ԵԿԴ/5555՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ		Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի

	քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Մազմանյան ԳՀ	ԵԿԴ/1942՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Մակյան ՄԵ		ԵԿԴ/0097՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Մարտիրոսյան ՄՎ		ԵԿԴ/0159՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Վարդանյան Ա		ԵԿԴ/0120՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Պողոսյան ԳԿ		ԵԿԴ/0042՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Բեկթաշյան ԱԺ		ԵԿԴ/0003՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի	Նիստի բացման ժամանակ

		բացումը ներկայացնում կողմերին	և ներկայացնում է ըստ օրենքի
Ներսիսյան ՌՌ	ԵԿԴ/0441՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Վարդանյան Ա		ԵԿԴ/0317՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Պողոսյան ԳԿ		ԵԿԴ/0323՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Մկրտչյան ԱՄ	ԵՄԴ/1401՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Մկրտչյան ԱՄ	ԵՄԴ/1073՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Հովսեփյան ՆԳ	ԵՇԴ/0565՝ դատավորը հայտարարում է նիստի		Նիստի բացման ժամանակ

	բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		ներկայացնում է ըստ օրենքի
Չիչոյան Ա	ԵՇԴ/2048՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Բաղդասարյան ՆՌ		ԵՇԴ/0179՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Մարդանյան ԿՀ		ԵՇԴ/0037՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Մարդանյան ԿՀ		ԵՇԴ/0052՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Բալայան ԴԿ		ԵՇԴ/0070՝ քարտուղարը հայտարարում է նիստի բացումը և ներկայացնում կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ հարցնում է կողմերին միայն ինքնաբացարկի միջնորդություն անելու ցանկության մասին
Հովսեփյան ՆԳ	ԵՇԴ/3811՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի

	քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		
Մաթևոսյան ԱԳ		ԵԱՔԴ/0201՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Նիկողոսյան ԱՍ		ԵԱՔԴ/0087՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին	Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Մկրտչյան ԱՊ	ԵԱՔԴ/0212՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Հովսեփյան ՍԵ	ԵԱՔԴ/4199՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Նախշբարյան ԶԿ	ԵԱՔԴ/1196՝ դատավորը հայտարարում է նիստի բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		Նիստի բացման ժամանակ ներկայացնում է ըստ օրենքի
Նախշբարյան ԶԿ	ԵԱՔԴ/1226՝ դատավորը հայտարարում է նիստի		Նիստի բացման ժամանակ

	բացումը և ինչ գործ է քննվում, իսկ քարտուղարը ներկայացնում է մասնակից կողմերին		ներկայացնում է ըստ օրենքի
--	---	--	---------------------------

Մալաթիա-Սեբաստիա դատարանի գրեթե բոլոր դատավորների նախագահությամբ նիստերը բացել են դատավորները, իսկ քարտուղարները ներկայացրել են նիստի մասնակից կողմերին: Բացառություն են կազմել միայն պ-ն Ֆարիտյանի նախագահությամբ նիստերը, որոնց բացումը իրականացրել է նիստի քարտուղարը: Ինչ վերաբերվում է կողմերին իրենց իրավունքների և պարտականությունների բացատրությանը, ինչպես նաև բացարկ անելու հնարավորությանը, ապա պետք է նշել, որ բոլոր դատավորները նիստի բացման ժամանակ կողմերին պատշաճ ներկայացրել են իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները և հարցրել են կողմերին արդյոք նրանք բացարկ ներկայացնելու ցանկություն ունեն:

Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարաններում գրեթե բոլոր նիստերը բացել են դատավորները, իսկ նիստի քարտուղարները հայտարարել են մասնակից կողմերին: Բացառություն է կազմել պ-ն Բեկթաշյանի նախագահությամբ նիստը, որը բացել է նիստի քարտուղարը: Նիստերի մեծամասնության բացման ժամանակ դատավորները հարցրել են միայն բացարկ անելու ցանկության մասին, ինչը կարել է երևի բացատրել նրանով, որ դրանք հերթական նիստեր էին, այլ ոչ առաջին: Բացառություն են կազմել պ-ն Պողոսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0323 նիստը, պ-ն Վարդանյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0317 նիստը, պ-ն Բեկթաշյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0003 նիստը, պ-ն Մարտիրոսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0159 նիստը, տ-ն Մազմանյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/1942 նիստը և պ-ն Ավետիսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/4422 նիստը, որոնց բացման ժամանակ դատավորները կողմերին պատշաճ ներկայացրել են իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները և հարցրել են կողմերին արդյոք նրանք բացարկ ներկայացնելու ցանկություն ունեն:

Շենգավիթ դատարանում դիտված նոստերից միայն երկու դատավորներ՝ տ-ն Հովսեփյանը և պ-ն Զիչոյանն են բացել նիստերը, իսկ քարտուղարները ներկայացրել են դատավարության կողմերին: Դատավորներ Բալայան, Բադդասարյան և Մարդանյանի նախագահությամբ նիստերի բացումը, ինչպես նաև կողմերին հայտարարել են քարտուղարները: Ինչ վերաբերվում է կողմերին իրենց իրավունքների և պարտականությունների բացատրությանը, ինչպես նաև բացարկ անելու հնարավորությանը, ապա պետք է նշել, որ գրեթե բոլոր դատավորները նիստի բացման ժամանակ կողմերին պատշաճ ներկայացրել են իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները և հարցրել են կողմերին արդյոք նրանք բացարկ ներկայացնելու ցանկություն ունեն: Բացառություն է կազմել միայն պ-ն Բալայանի նախագահությամբ նիստը, որի բացման ժամանակ դատավորը հարցրել է կողմերին միայն բացարկ ներկայացնելու ցանկության մասին:

Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանում դիտված նիստերից բոլորի բացումը հայտարարել են դատավորները, իսկ քարտուղարները հայտարարել են մասնակից կողմերին: Ինչ վերաբերվում է կողմերին իրենց իրավունքների և պարտականությունների բացատրությանը, ինչպես նաև բացարկ անելու հնարավորությանը, ապա պետք է նշել, որ բոլոր դատավորները նիստի բացման ժամանակ կողմերին պատշաճ ներկայացրել են իրենց իրավունքներն ու պարտականությունները և հարցրել են կողմերին արդյոք նրանք բացարկ ներկայացնելու ցանկություն ունեն:

Դատավորի վերաբերմունքը կողմերի նկատմամբ

Մալաթիա-Մեքսսոիա դատարան/Դատավորներ	Քրեական գործեր		Քաղաքացիական գործեր	
	Ամբաստանյալի և նրա պաշտպանի նկատմամբ	Մեղադրող կողմի նկատմամբ	Հայցվորի և նրա ներկայացուցչի նկատմամբ	Պատասխանողի և նրա ներկայացուցչի նկատմամբ
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0085	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց մի պահ պաշտպանին ընդհատում է, չի թողնում վերջացնի իր խոսքը	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց մի պահ արագ արձագանքում է մեղադրանքի կողմի հարցերին և պահանջներին		
Սարքսյան ԼՏ, ԵՄԴ/1307			ընդհառաջում է հայցվորի միջնորդություններին, արձագանքում է նրա հարցերին և պահանջների	դիմում է ընդգծելով նրա իրականացված գործողությունները բացասական կարգով, հեզնում է ասածները, հարցերի մեջ կա կշտամբանք.նե

				րկայացուցին ընդհատում է, չի թողնում վերջացնի խոսքը
Պապյան ՌԼ, ԵՄԴ/0220	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0113	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց մի պահ պաշտպանին ընդհատում է, չի թողնում վերջացնի իր խոսքը	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Պապյան ՌԼ, ԵՄԴ/0036	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ամբաստանյալ ին դիմում է ընդգծված խիս տոնով	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0014	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Մկրտչյան ԱՄ, ԵՄԴ/2838			դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0072	դրսևորում է չեզոք	դրսևորում է չեզոք		

	վերաբերմունք	վերաբերմունք		
Պապոյան ՌԼ, ԵՄԴ/0081	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք		
Պապոյան ՌԼ, ԵՄԴ/0779	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք		
Սարգսյան ԼՏ, ԵՄԴ/1824			դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք,բայց պատասխանողին ուղղված հարցերի մեջ կա կշտամբանք
Սարգսյան ԼՏ, ԵՄԴ/1467			դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք,բայց դիմում է խիստ տոնով, ընդհատում է
Մկրտչյան ԱՄ, ԵՄԴ/1401			ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք,բայց տրամադրում է ավելի շատ Ժամանակ, կանխում է հայցվորի անհարգալից	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք

			վերաբերմունքը պատասխանողի նկատմամբ	
Մկրտչյան ԱՄ, ԵՄԴ/1073			դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց հարցերը ճշգրտում է հայցվորի կողմի հետ	պատասխանողին դիմելիս քմծիղաղում է, գործի հանգամանքներին վերաբերյալ ներկայացնում է փաստարկներ, որոնցով արաքի իրականացումը վերագրում է նրան

Ըստ դիտարկումների կարելի է նկատել, որ Մալաթիա-Մեքսստիա դատարանում տեղի ունեցած նիստերից քրեական գործերով նիստերի նախագահող դատավորները դրսևորել են ընդհանուր առմամբ չեզոք վերաբերմունք թե ամբաստնյալի, թե մեղադրող կողմի նկատմամբ:

Իսկ քաղաքացիական գործերով նիստերի ժամանակ դատավորները եղել են ավելի զգացմունքային և դրսևորել են տարբերակված վերաբերմունք թե հայցվոր, թե պատասխանող կողմերի նկատմամբ:

Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարան/Դատավոր Ներ	Քրեական գործեր		Քաղաքացիական գործեր	
	Ամբաստանյալի և նրա պաշտպանի նկատմամբ	Մեղադրող կողմի նկատմամբ	Հայցվորի և նրա ներկայացուցչի նկատմամբ	Պատասխանողի և նրա ներկայացուցչի նկատմամբ
Պողոսյան ԳԿ, ԵԿԴ/0312	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք		
Մակյան ՄԵ, ԵԿԴ/0027	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք		

		նք, ժեստով ստիպում է մեղադրողի ն քիչ զգացմունք ային ներկայացնե լ ամբաստանյ ալի գործողությո ւնները		
Ավետիսյան ԷՎ, ԵԿԴ/4422			ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք,բայց տրամադրում ավելի շատ ժամանակ խոսելու համար	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ոչինչ չի ձերնարկում, երբ պատասխանող ի ներկայացուցիչ ը խնդրում է կասեցնել հայցվորի «շատախոսությ ունք»
Ավետիսյան ԷՎ, ԵԿԴ/5555			դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք
Մազմանյան ԳՀ, ԵԿԴ/1942			դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք, բայց խոսելու համար ավելի շատ ժամանակ է տրամադրում	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք
Մակյան ՄԵ, ԵԿԴ/0097	ընդհանուր	դրսևորում է		

	առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ամբաստանյալ ին հարցերի մեջ կա կշտամբանք	չեզոք վերաբերմու նք		
Մարտիրոսյան ՄՎ, ԵԿԴ/0159	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Վարդնյան Ա, ԵԿԴ/0120	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Պողոսյան ԳԿ, ԵԿԴ/0042	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ամբաստանյալ ին դիմելիս չի նայում նրան, պաշտպանին՝ ընդգծված խիստ տոնով կրկնում հարցը	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք, բայց մեղադրանք ի կողմը նիստերի դահլիճ է մտնում դատավորն երի համար նախատեսվ ած մուտքից		
Բեկթաշյան ԱԺ, ԵԿԴ/0003	ընդհանուր առմամբ դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց դիմելիս չի նայում ամբաստանյալ ին և հեզնում է նրա ասածները	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Ներսիսյան ՌՌ,			դրսևորում է	պատասխանող

ԵԿԴ/0441			չեզոք վերաբերմուն ք	ը բացակայում էր, չնայաց պատշաճ ծանուցված էր
Վարդանյան Ա, ԵԿԴ/0317	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ամբաստանյալ ին դիմելիս չի նայում նրան	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Պողոսյան ԳԿ, ԵԿԴ/0323	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց դիմում է ամբաստանյալ ին խիստ տոնով, չի մերժում նրա խնդրանքը	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		

Կենտրոնն և Նորք-Մարաշ դատարանում քրեական գործերով նիստերի նախագահող դատավորները դրսևորել են ընդհանուր առմամբ չեզոք վերաբերմունգ թե ամբաստանյալի, թե մեղադրող կողմի նկատմամբ: Սակայն դատավորների մեծամասնությունը դիմելիս չի նայել ամբաստանյալին, կամ դիմել է վերջինին ընդգծված խիստ տոնով: Հարկ է նշել նաև, որ պ-ն Պողոսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0042 գործով նիստից առաջ մեղադրող կողմը մտավ նիստերի դահլիճ դատավորի համար նախատեսված մուտքից:

Քաղաքացիական գործերով նիստերի դատավորները նույնպես դրսևորել են չեզոք վերաբերմունք կողմերի նկատմամբ: Բայց դատավորներ Մազմանյանը և Ավետիսյանը (ԵԿԴ/4422) հայցվորի կողմին խոսելու համար ավելի շատ ժամանակ են տրամադրել:

Շենգավիթ դատարան/Դատավոր Ներ	Քրեական գործեր		Քաղաքացիական գործեր	
	Ամբաստանյալ ի և նրա պաշտպանի նկատմամբ	Մեղադրող կողմի նկատմամբ	Հայցվորի և նրա ներկայացուց չի նկատմամբ	Պատասխանող ի և նրա ներկայացուցչի նկատմամբ
Հովսեփյան ՆԳ, ԵՇԴ/0565			դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց պատասխանող ին հարցերի հարցերի մեջ կա կշտամբանք
Չիչոյան Ա, ԵՇԴ/2048			դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք, բայց հայցվորին հարցերը ճշգրտում է պատասխան ող կողմի հետ	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք
Բաղդասարյան ՆՌ, ԵՇԴ/0179	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց դիմելիս չի նայում ամբաստանյալ ին	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց խոսելու ավելի շատ Ժամանակ է տրամադրու մ		
Մարդանյան ԿՀ, ԵՇԴ/0037	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	մեղադրող կողմը բացակայու մ էր, չնայաց պատշաճ ծանուցված		

		էր		
Մարդանյան ԿՀ, ԵՇԴ/0052	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ամբաստանյալ ին դիմում է խիստ տոնով	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Բալայան ԴԿ, ԵՇԴ/0070	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմու նք		
Հովսեփյան ՆԳ, ԵՇԴ/3811			դրսևորում է չեզոք վերաբերմուն ք	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, դիմելիս չի նայում պատասխանող ին

Շենգավիթ դատարանում քաղաքացիական գործով նիստերի դատավորները ընդհանուր առմամբ դրսևորել են չեզոք վերաբերմունք կողմերի նկատմամբ: Բայց դատավոր Հովսեփյանը նիստերի ժամանակ պատասխանողին դիմելիս չի նայել վերջինիս ուղղությամբ կամ պատասխանողին հարցերի մեջ եղել է կշտամբանք: Իսկ դատավոր Չիչոյանը նիստի ժամանակ պատասխանողին հարցերը ճշտում էր հայցվորի հետ: Քրեական գործերով նիստերի դատավորները նույնպես մեծամասնությամբ դրսևորել են չեզոք վերաբերմունք կողմերի նկատմամբ, սակայն ամբաստանյալին դիմել են խիստ տոնով, կամ չեն նայել վերջինիս ուղղությամբ:

Արաբկիր Քանաքեռ- Զեթուն դատարան/Դատավոր Ներ	Քրեական գործեր		Քաղաքացիական գործեր	
	Ամբաստանյալ ի և նրա պաշտպանի նկատմամբ	Մեղադրող կողմի նկատմամբ	Հայցվորի և նրա ներկայացուց չի նկատմամբ	Պատասխանող ի և նրա ներկայացուցչի նկատմամբ
Մաթևոսյան ԱԳ, ԵԱՔԴ/0201	դրսևորում է չեզոք	դրսևորում է չեզոք		

	վերաբերմունք, բայց չի կարողանում բացատրություն տրամադրել ամբաստանյալի հարցերին	վերաբերմունք		
Նիկողոսյան ԱՍ, ԵԱՔԴ/0087	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք, բայց ամբաստանյալին դիմելիս խոսում է արագ և խիստ տոնով	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք		
Մկրտչյան ԱՊ, ԵԱՔԴ/0212	ամբաստանյալին դիմում է բավակաինին խիստ տոնով	մեղադրող կողմը բացակայում էր		
Հովսեփյան ՍԵ, ԵԱՔԴ/4199			դրսևորում է չեզոք և համբերատար վերբերմունք չնայաց վերջինիս անկանոն հայտարարություններին	դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք
Նախշարյան ԶԿ, ԵԱՔԴ/1196			դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	պատասխանող կողմը բացակայում էր, չնայաց պատշաճ ծանուցված էր
Նախշարյան ԶԿ, ԵԱՔԴ/1226			դրսևորում է չեզոք վերաբերմունք	պատասխանող կողմը բացակայում էր, չնայաց պատշաճ

				ծանուցված էր
--	--	--	--	--------------

Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանում կայացած քրեական գործերով նիստերի դատավորները դրսևորել են ընդհանուր առմամբ չեզոք վերաբերմունք թե ամբաստանյալի, թե մեղադրող կողմի նկատմամբ: Սակայն դատավորների մեծամասնությունը ամբաստնյալին դիմել է ընդգծված խիստ տոնով, կամ չի նայել վերջինիս ուղղությամբ: Քաղաքացիական գործերով նիստերի դատավորները դրսևորել են չեզոք վերաբերմունք թե հայցվորի, թե պատասխանողի նկատմամբ:

**Դատավորի վարքագիծը կողմերի ներկայացրած փաստերի,
միջնորդությունների առնչությամբ**

Մալաթիա-Սեբաստիա դատարան/Դատա Կորներ	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/Քրե ական գործեր	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/Քաղաքացիական գործեր	Կողմերի վերաբերմունք դատավորի որոշման հանդեպ
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0085	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Սարգսյան ԼՏ, ԵՄԴ/1307		ընդառաջում է հայցվորի ներկայացուցչի միջնորդությանը	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Պապոյան ՌԼ, ԵՄԴ/0220	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0113	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Պապոյան ՌԼ, ԵՄԴ/0036	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0014	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մկրտչյան ԱՄ, ԵՄԴ/2838		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն

		փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	առարկել
Ֆարխոյան ԿՍ, ԵՄԴ/0072	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Պապոյան ՌԼ, ԵՄԴ/0081	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Պապոյան ՌԼ, ԵՄԴ/0779	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Սարգսյան ԼՏ, ԵՄԴ/1824		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Սարգսյան ԼՏ, ԵՄԴ/1467		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մկրտչյան ԱՄ, ԵՄԴ/1401		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, բավարարում է պատասխանողի ներկայացուցչի «ևս մեկ վկա ներգրավելու» միջնորդությունը	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել

Մկրտչյան ԱՄ, ԵՄԴ/1073		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, բավարարում է պատասխանողի ներկայացուցչի «գործով Յրդ անձ, համասեփանակատ եր ներգրավելու» միջնորդությունը	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, պատասխանող կողմը առարկեց, որովետև «երկրից դուրս պետք է լինի», դատավորը առաջարկեց կազմել լիազորագիր փաստաթանի համար, որը կներկայացնի իր շահերը բացակայության ժամանակ
--------------------------	--	---	--

Մալաթիա-Մեբաստիա դատարանում դիտարկված քրեական գործերով նիստերի ժամանակ որևէ միջնորդություններ չեն ներկայացվել: Դատավորները հավասար ուշադրությամբ լսել են կողմերի ներկայացված փաստերը և ծանոթացել տրամադրված փասթաթղթերին:

Քաղաքացիական գործերով նիստերի մեծամասնության ժամանակ կողմերը ներկայացրել են միջնորդություններ, օրինակ՝ «ներգրավել ևս մեկ վկա», «ներգրավել 3-րդ անձ» և այլն, որոնք բավարարվել են դատավորի կողմից:

Ինչ վերաբերվում է կողմերի արձագանքին դատավորի որոշմանը, պետք է նշել որ թե քաղաքացիական, թե քրեական գործերով նիստերը ավարտվել են դատավորի «հաջորդ դատական նիստ» նշանակելու որոշմամբ և կողմերը չեն առարկել: Բացառություն է եղել ԵՄԴ/1073 գործով նիստը դատավոր Մկրտչյանի նախագահությամբ, երբ պատասխանող կողմը առարկեց, սակայն դատավորը առաջարկեց վերջինիս «լիազորել իր ներկայացուցչին ներկայացնել շահերը իր բացակայության ժամանակ»:

Կենտրոն Նորք-Մարաշ դատարան/Դատա Վորներ	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/Քրեական գործեր	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/Քաղաքացիական գործեր	Կողմերի վերաբերմունք դատավորի որոշման հանդեպ
Պողոսյան ԳԿ, ԵԿԴ/0312	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված		նշանակվել է հաջորդ դատական

	փաստերին, բավարարում է մեղադրանքի կողմի միջնորդությունը		նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մակյան ՄԵ, ԵԿԴ/0027	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, բավարարում է մեղադրանքի կողմի միջնորդությունը		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Ավետիսյան ԷՎ, ԵԿԴ/4422		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, բավարարում է պատասխանողի ներկայացուցչի «հավելյալ փորձաքննություն Յրդ կազմակերպության մոտ անցկացնելու» միջնորդությունը	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Ավետիսյան ԷՎ, ԵԿԴ/5555		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մազմանյան ԳՀ, ԵԿԴ/1942		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մակյան ՄԵ, ԵԿԴ/0097	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել

Մարտիրոսյան ՄՎ, ԵԿԴ/0159	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		կայացնում է որոշում հոգուտ ամբաստանյալի, կողմերը չեն առարկել
Վարդանյան Ա, ԵԿԴ/0120	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		կայացնում է որոշում հոգուտ տուժողի, ամբաստանյալը բողոքում է, նրան բացատրվում է, որ կարող է բողոքարկել վերաքննիչ դատարանում
Պողոսյան ԳԿ, ԵԿԴ/0042	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, մերժում է ամբաստանյալի պաշտպանի ինքնաբացարկի միջնորդությունը, ներկայացված նիստի կեսին, իսկ «ամբաստանյալի խափանման միջոցը կասեցնելու» միջնորդությունը որոշում է «թողնել առանց քննության», որոշումը հետաձգում է, ընդմիջում է		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Բեկթաշյան ԱԺ, ԵԿԴ/0003	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Ներսիսյան ՌՌ, ԵԿԴ/0441		ուշադիր լսում է հայցվորի կողմի ներկայացված	դատավորը նշանակում է հաջորդ դատական

		փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նիստ, հայցվորի կողմը չի առարկում
Վարդանյան Ա, ԵԿԴ/0317	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Պողոսյան ԳԿ, ԵԿԴ/0323	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել

Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանում դիտարկված քրեական գործերի մեծամասնության ժամանակ միջնորդություններ չեն ներկայացվել, դատավորները հավասար ուշադրությամբ լսել են կողմերի ներկայացված փաստերը և ծանոթացել տրամադրված փասթաթղթերին: Բացառություն են կազմել պ-ն Մակյանի (ԵԿԴ/0027) և պ-ն Պողոսյանի (ԵԿԴ/0312) նախագահությամբ նիստերը, որոնց ժամանակ դատավորները բավարարել են մեղադրանքի կողմի միջնորդությունները: Իսկ ԵԿԴ/0042 գործով նիստի ժամանակ դատավոր Պողոսյանը մերժում է ամբաստնյալի պաշտպանի ինքնաբացարկի միջնորդությունը, ներկայացված նիստի կեսին, իսկ «ամբաստանյալի խափանման միջոցը կասեցնելու» միջնորդությունը որոշում է «թողնել առանց քննության», որոշումը հետաձգում է ընդմիջման ժամանակ խորհրդակցական սենյակում քննելու համար:

Քաղաքացիական գործերի մեծամասնության ժամանակ միջնորդություններ չեն ներկայացվել, դատավորները հավասար ուշադրությամբ լսել են կողմերի ներկայացված փաստերը և ծանոթացել տրամադրված փասթաթղթերին: Բացառություն է կազմել պ-ն Ավետիսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/4422 գործով նիստը, որի ժամանակ դատավորը բավարարում է պատասխանողի ներկայացուցչի «հավելյալ փորձաքննություն Յրդ կազմակերպության մոտ անցկացնելու» միջնորդությունը:

Ինչ վերաբերվում է կողմերի արձագանքին դատավորի որոշմանը, պետք է նշել որ քրեական գործերով նիստերը մեծամասնությամբ ավարտվել են դատավորի «հաջորդ դատական նիստ» նշանակելու որոշմամբ և կողմերը չեն առարկել: Բացառություն են կազմել պ-ն Մարտիրոսյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0159 գործով նիստը, երբ դատավորը որոշում կայացրեց հոգուտ ամբաստանյալի և կողմերը չառարկեցին. պ-ն Վարդանյանի նախագահությամբ ԵԿԴ/0120 գործով նիստը, երբ դատավորը որոշում կայացրեց հոգուտ տուժողի, ամբաստանյալը առարկեց և ստացավ դատավորից բացատրություն, որ կարող է բողոքարկել վերաքննիչում:

Քաղաքացիական գործերով բոլոր նիստերը ավարտվել են դատավորի որոշմամբ նշանակել հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել:

Շենգավիթ դատարան/Դատա Վորներ	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/Քրե ական գործեր	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/ Քաղաքացիական գործեր	Կողմերի վերաբերմունք դատավորի որոշման հանդեպ
Հովսեփյան ՆԳ, ԵՇԴ/0565		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Զիչոյան Ա, ԵՇԴ/2048		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Բաղդասարյան ՆՌ, ԵՇԴ/0179	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, մերժում է ամբաստնյալի պաշտպանի կողմից ներկայացված միջնորդությունը, նախապես քննելով այն խորհրդակցական սենյակում		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մարդանյան ԿՀ, ԵՇԴ/0037	ուշադիր լսում է ամբաստանյալի կողմի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		դատավորը նիստը հետաձգում է, նոր նիստ է նշանակում, ամբաստնյալի կողմը չի առարկում
Մարդանյան ԿՀ, ԵՇԴ/0052	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, բավարարում է		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել

	ամբաստնյալի միջնորդությունը «տրամադրել հանրային պաշտպան»		
Բալայան ԴԿ, ԵՇԴ/0070	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նիստը հետաձգելու, նոր նիստ նշանակելու որոշում է կայացվել
Հովսեփյան ՆԳ, ԵՇԴ/3811		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել

Շենգավիթ դատարանում դիտարկված քաղաքացիական նիստերի ժամանակ միջնորդություններ չեն ներկայացվել, դատավորները հավասար ուշադրությամբ լսել են կողմերի ներկայացված փաստերը և ծանոթացել տրամադրված փաստաթղթերին:

Քրեական գործերով երկու նիստերի ժամանակ՝ ԵՇԴ/0179 և ԵՇԴ/0052 ներկայացվել են միջնորդություններ: Առաջին դեպքում դատավոր Բաղդասարյանը մերժում է ամբաստնյալի պաշտպանի կողմից ներկայացված միջնորդությունը, նախապես քննելով այն խորհրդակցական սենյակում, իսկ երկրորդ նիստում դատավոր Մարդանյանը բավարարում է ամբաստնյալի միջնորդությունը «տրամադրել հանրային պաշտպան»:

Ինչ վերաբերվում է կողմերի արձագանքին դատավորի որոշմանը, պետք է նշել որ բոլոր քաղաքացիական գործերով նիստերը ավարտվել են դատավորի «հաջորդ դատական նիստ» նշանակելու որոշմամբ և կողմերը չեն առարկել:

Քրեական գործերից երկուսը ավարտվել են դատավորի «հաջորդ դատական նիստ» նշանակելու որոշմամբ և կողմերը չեն առարկել, իսկ ԵՇԴ/0037 գործով նիստի դատավոր Մարդանյանը և ԵՇԴ/0070 գործով նիստի դատավոր Բալայանը նիստը հետաձգում են և նշանակում են հաջորդ դատական նիստ:

Արաբկիր Քանաքեռ- Զեյթուն դատարան/Դատա Վորներ	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/Քրե ական գործեր	Ներկայացված փաստեր, միջնորդություններ/ Քաղաքացիական գործեր	Կողմերի վերաբերմունք դատավորի որոշման հանդեպ
Մաթևոսյան ԱԳ, ԵԱՔԴ/0201	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված		նշանակվել է հաջորդ դատական

	փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		նիստ, կողմերը չեն առարկել
	ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, ամբաստանյալ Բաբուջանյանի միջնորդությունը «ազատել նրան պաշտպանից» բավարարում է. մեկ այլ ամբաստանյալի պաշտպանի՝ Ավետյանի միջնորդությունը բավարարում է, չնայած մ-դ կողմի առարկությանը		նշանակվել է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկել
Մկրտչյան ԱՊ, ԵԱՔԴ/0212	ուշադիր լսում է ամբաստանյալների պաշտպանների ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել		դատավորը նիստը հետաձգում է , նշանակում է մեկ այլ դատական նիստ, ամբաստանյալի կողմը չի առարկում
Հովսեփյան ՍԵ, ԵԱՔԴ/4199		ուշադիր լսում է երկու կողմերի ներկայացված փաստերին, հայցվորը ներկայացրեց ինքնաբացարկի միջնորդություն չներկայացնելով բավարար հիմքեր, պատասխանող կողմը կարծիք չհայտնեց,	դատավորը ընդառաջում է հայցվորին և նշանակում է մեկ այլ դատական նիստ սեպտեմբերի 15, որ հայցվորը պատրաստվելու ժամանակ ունենա, պատասխանող կողմը չի առարկում

		դատավորը հեռացավ միջնորդության շուրջ դատական ակտ կազմելու. ընդմիջումից հետո դատավորը հրապարակեց իր «հայցվորի ինքնաբացարկի միջնորդությունը մերժելու» որոշումը, մեջբերելով ՀՀ օրենսդիրը	
Նախշքարյան ԶԿ, ԵԱՔԴ/1196		դատավորը բավարարում է հայցվորի կողմի խնդրանքը կայացնել նիստը չնայած պատասխանողի բացակայությանը. ուշադիր լսում է հայցվորի կողմի ներկայացված փաստերին, միջնորդություններ չեն ներկայացվել	քննելով փաստերը և գործը, դատավորը վճռի հրապարակման մասին օր է նշանակում և հայտարարում
Նախշքարյան ԶԿ, ԵԱՔԴ/1226		դատավորը բավարարում է հայցվորի կողմի խնդրանքը կայացնել նիստը չնայած պատասխանողի բացակայությանը. ուշադիր լսում է հայցվորի կողմի և Արաբկիր և	դատավորը որոշում է գործի նախնական քննությունը ավարտել և նշանակում է հաջորդ դատական նիստ, կողմերը չեն առարկում

		Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների խնամակալության բաժնի ներկայացուցիչներ ի տրամադրած փաստերին, միջնոր դություններ չեն ներկայացվել	
--	--	--	--

Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանում դիտարկված քրեական գործերով նիստերի մեծամասնության ժամանակ միջնորդություններ չեն ներկայացվել, դատավորները հավասար ուշադրությամբ լսել են կողմերի ներկայացված փաստերը և ծանոթացել տրամադրված փասթաթղթերին: Բացառություն է կազմել պ-ն Նիկողոսյանի նախագահությամբ ԵԱՔԴ/0087 գործով նիստը, որի ժամանակ դատավորը բավարարում է ամբաստանյալ Բաբուջանյանի միջնորդությունը «ազատել նրան պաշտպանից» և մեկ այլ ամբաստանյալի պաշտպան Ավետյանի միջնորդությունը, չնայած մեղադրող կողմի առարկությանը:

Քաղաքացիական գործերով նիստերի մեծամասնության ժամանակ նույնպես միջնորդություններ չեն ներկայացվել, դատավորները հավասար ուշադրությամբ լսել են կողմերի ներկայացված փաստերը և ծանոթացել տրամադրված փասթաթղթերին: Բացառություն է կազմել տ-ն Հովսեփյանի նախագահությամբ ԵԱՔԴ/4199 գործով նիստը, որի ժամանակ դատավորը մերժեց հայցվորի ներկայացրած ինքնաբացարկի միջնորդությունը, նախապես քննելով այն խորհրդակցական սենյակում:

Ինչ վերաբերվում է կողմերի արձագանքին դատավորի որոշմանը, պետք է նշել որ գրեթե բոլոր քրեական գործերով նիստերը ավարտվել են դատավորի «հաջորդ դատական նիստ» նշանակելու որոշմամբ և կողմերը չեն առարկել: Բացառություն է կազմել ԵԱՔԴ/0212 գործով նիստը դատավոր Մկրտչյանի նախագահությամբ, երբ դատավորը որոշեց հետաձգել նիստը և նշանակել մեկ այլ դատական նիստ:

Քաղաքացիական գործերով ԵԱՔԴ/4199 նիստը տ-ն Հովսեփյանի նախագահությամբ հետաձգվում է, նշանակվում է մեկ այլ օր, կողմերը չեն առարկում: ԵԱՔԴ/1196 նիստը տ-ն Նախշբարյանի նախագահությամբ ավարտվում է դատավճռի հրապարակման մասին օր նշանակելու հայտարարությամբ, ներկա հայցվորի կողմը չի առարկում, և ԵԱՔԴ/1226 նիստը տ-ն Նախշբարյանի նախագահությամբ ավարտվում է գործի նախնական քննություն ավարտելու և հաջորդ դատական նիստ նշանակելու հայտարարությամբ, կողմերը չեն առարկում:

Դատական նիստի հրապարակայնություն և թափանցիկություն

Սույն մոնիտորինգի ընթացքում դիտարկվել է 40 դատական նիստ և նրանք բոլորը եղել են դռնբաց: Միակ դռնփակ նիստը, որին ես չկարողացա մասնակցել, քանի որ սովորական քաղաքացիները չէին կարող ներկա լինել, ըստ նիստի քարտուղարի (ինչպես նաև հայտնեցին կարքադրիչները՝ կալանքի տակ գտնվող ամբաստանյալը կատարել էր ծանր հանցագործություն), կայացել է Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանում հուլիսի 20-ին ժամը 12.00ին: Նիստի նախագահող դատավորն էր ՄՎ Մարտիրոսյանը, գործ ԵԿԴ/0088: Ես ականատես եղա միայն նրան, որ ամբաստնյալին բերեցին նիստերի դահլիճ ձեռնաշխթաներով և, որ հրավիրել էին նաև թարգմանիչ ամբաստնյալի համար, քանի որ վերջինս հայերենին լավ չէր տիրապետում:

Ինչ վերաբերվում է դատական նիստերին այլ անձանց մասնակցությանը, պետք է նշել, որ թե նիստի քարտուղարը, որն իսկ ճշտելով քաղաքացիներից, որ վերջինները ներկայացնում են դատավարության կողմերից մեկին, հրավիրում է նրանց զբաղեցնել տեղերը նիստի դահլիճում. թե կարքադրիչները, հարցնում են անձի ինքնությունը մինչ դահլիճ մուտք գործելը: Իսկ դատավորները, բացառությամբ Մալաթիա-Սեբաստիա դատարանի դատավոր Մկրտչյանի, Շենգվիթ դատարանի դատավոր Հովսեփյանի և Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանի դատավորներ Հովսեփյանի և Նախշբարյանի, չեն հետաքրքրվել երբևէ, թե ինչու են նիստի ներկա այլ անձինք, եթե վերջիններս չեն խախտել կարգը:

Պետք է նաև նշել, որ Կենտրոն և Նորք-Մարաշ դատարանում նիստերից երկուսին ներկա են եղել լրագրողներ: ԵԿԴ/0441 գործով դատավոր Ներսիսյանի նախագահությամբ նիստին ներկա էր lragir.am-ի թղթակից: Իսկ ԵԿԴ/0317 գործով դատավոր Վարդանյանի նախագահությամբ նիստին ներկա էին lragir.am-ի թղթակից և մեկ այլ լրագրող, որը իրականացնում էր նաև ֆոտոնկարահանում:

**ՀԱԿԻՐՃ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՍՅՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ԳՈՐԻՍԻ և ԿԱՊԱՆԻ
ՆՍՏԱՎԱՅՐԵՐՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆՑՎԱԾ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Սյունիքի Մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանների Գորիսի և Կապանի նստավայրերը, որտեղ անց են կացվել դիտարկումները, նորակառույց շինություններ են: Երկու Դատարաններն էլ գտնվում են քաղաքի կենտրոնական հատվածում և ամբողջությամբ հարմարեցված են նիստերի վարման համար: Դատարանի Գորիսի նստավայրի շենքի առաջին հարկում, տեսանելի վայրում տեղադրված է „Դատալեքս,, տեղեկատվական համակարգը, սակայն դատարան այցելությունների ընթացքում միշտ անջատված է եղել համակարգը սպասարկող սարքավորումը : Ըստ դատարան այցելած մոնիտորինգի հանձնախմբի դիտորդի, Սյունիքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի Կապանի նստավայրի շենքում նույնպես „Դատալեքս,, տեղեկատվական համակարգը սպասարկող սարքավորումը միշտ անջատված էր , տեղակայված էր սպասասրահի անկյունում և դժվար էր նկատելը:

Կապանի նստավայրում նշանակված նիստերից մեկի ժամանակ դիտորդը չի կարողացել մասնակցել նիստին ,քանի որ 4 –րդ դահլիճում նախատեսվածից քիչ նստատեղ կար:

Գորիսի դատարանում իմ անձով հետաքրքրվել են մի անգամ քաղաքացիական նիստի ժամանակ:Դատավոր Մուրադ Հովակիմյանը հարցրեց ինձ թե արդյոք ես որպես վկա եմ ,այնուհետև հարցրեց իմ ով լինելը :Ես պատասխանեցի որ ուղղակի դիտորդ եմ:

Սյունիքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարաններում(Գորիս,Կապան) ձայնագրառումն ապահովող սարքերն առկա են եղել դիտարկված բոլոր 26 դատական նիստերի ժամանակ: Դա պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ դատարանի շենքերը նորակառույց են, դահլիճները կահավորված են ստանդարտներին համապատասխան: Ձայնագրառող սարքերը/միկրոֆոնները միացվում էին դատական նիստը սկսելուց առաջ՝ կարգադրիչների կողմից:

Դատական նիստերի մասին մոնիթորինգային հանձնախումբը տեղեկատվություն ստանում էր datalex.am պաշտոնական կայքից: Սակայն դատալեքս տեղեկատվական համակրգում ոչ միշտ էր ճիշտ նշված դատական նիստերի անցկացման վայրի ժամի հետ կապված տվյալներ

Դիտարկված 26 նիստերից 7-ը դատական քննության արագացված կարգով էր ,19-ը դատական քննության ընդհանուր կարգով: Դատական քննության արագացված կարգով նիստ վարելու միջնորդությունը հիմնականում պաշտպանի նախաձեռնությամբ էր լինում:Արագացված 7 դատական նիստերից և ոչ մեկի ժամանակ չի եղել դեպք երբ դատավորը մերժի արագացված կարգ կիրառելու միջնորդությունը:

Դատական նիստերից մեկի ժամանակ երբ պաշտպանի կողմից միջնորդություն էր ներկայացվել արագացված կարգ կիրառելու վերաբերյալ , դատավորի արագացված կարգ կիրառելու հետևանքները և պարտականությունները բացատրելուց հետո մեղադրյալը հրաժարվեց մեղքն ընդունել և դատական նիստի արագացված կարգ կիրառելուն:Սա խոսում է այն մասին որ շատ ժամանակ մեղադրյալները չեն հասկանում արագացված կարգի բնույթն ու հետևանքները և պարզապես պաշտպանի հորդորով համաձայնում են արագացված կարգ կիրառելուն:

Դիտարկված 26 դատական նիստերից 7-ում պաշտպանը հանրային էր:Գործում հանրային պաշտպանություն իրականացնում է կենսաթոշակային տարիքին մոտ միակ կին փաստաբանը :Եթե հաշվի առնենք Գործիսի բնակչությունը/ մոտ 23 հազ./ և այն հանգամանքը որ հանրային պաշտպանը 0.5 դրույքով համատեղում է Գործիս Սիսիան քաղաքների հանրային պաշտպանի աշխատանքները ,ապա նման պարագայում ծանրաբեռված հանրային պաշտպանը չի կարող արդյունավետ պաշտպանություն իրականացնել:

- Դատավորները մեղադրյալների (քաղաքացիների) իրավունքներն ու պարտականությունները բացատրելիս հիմնականում խոսում են շատ արագ, ինչը անհասկանալի է և դժվար ընկալելի:
- Դատավորները կողմերին դիմում էին անուն ազգանունով կամ ամբաստանյալ ,եթե քննվում էր քրեական գործ:
- Դատավորները կողմերին դիմելիս պահպանում էին բոլոր կանոնները և կողմերի նկատմամբ դրսևորում էին հարգալից վերաբերմունք:Միայն մեկ դատական նիստի ժամանակ էր որ դատավորի կողմից նկատվել էր խախտում :

Օրինակ.Դատական նիստերից մեկի ժամանակ / ՄԴ3/0387/02/16/ դատավորը անընդատ քմծիծաղով էր դիմում քաղաքացուն:Քաղաքացին լսողության հետ խնդիրներ ուներ ինչը պատճառ էր հանդիսանում դատավորի քմծիծաղի:

Դիտարկումների անցկացման ժամանակ դատական նիստերի նկարահանումներ չեն արվել, ինչպես նաև դատական նիստերի կողմերը միտված չեն լինում դատական նիստերի լուսաբանմանը:

Օրինակ 32101916 գործով դատական նիստի ժամանակ նիստի մասնակիցներից մեկը ցանկանում էր նկարահանել դատական նիստը: Դատավորը կողմերին հարցրեց դատական նիստը նկարահանելու քաղաքացու ցանկությունը: Դատադազի բացասական պատասխանին հետեւեց նաև պաշտպանի բացասական պատասխանը՝ նիստը չնկարահանելու վերաբերյալ: Կողմերի բացասական միտումը նիստերի լուսաբանման վերաբերյալ հիմնականում պայմանավորված է լինում Սյունիքում լրատվական դաշտի պասիվության հետ: Շատ քիչ են լինում դեպքեր, երբ Սյունիքի մարզի դատարաններում ՁԼՄ-ներ հանդիպես:

Դատական նիստերի դիտարկման ժամանակ միակ խնդիրը Դատական տեղեկատվական համակարգի հետ կապված անճշտություններն էին: Անճշտությունները հատկապես շատ էին զինվորական դատական նիստերի ժամանակ: Ձինվորական դատական նիստերը նշված են լինում Սյունիքի մարզում, սակայն փաստացի դրանք կայանում են ԼՂՀ Ստեպանակերտ քաղաքում: Արտագնա նիստերի անցկացումը մեծ խոչընդոտ էր դատական նիստերի դիտարկման համար:

სასამართლომონიტორინგის ანგარიში
სასამართლოზედამხედველბა, კანონის უზენაესობა

ანგარიშის ავტორი: ირინე კასარაძე

ანგარიში მომზადდა ვისეგრადის საერთაშორისოდანდის
ფინანსური მხარდაჭერით

(10 აგვისტო- 28 სექტემბერი, 2016 წელს)

თბილისი 2016 წ.

მოკლე მიმოხილვა	54
შესავალი	55
მეთოდოლოგია.....	55
შერჩეული საქმეები.....	56
ადმინისტრაციული სამართალი	60
სამოქალაქო სამართალი	63
სასამართლოზე ხელმისაწვდომობა.....	66
მონიტორინგის შედეგები	72
სამართლიანი სასამართლოს უფლება:	73
მხარეთა თანასწორობა და შეჯიბრებითობა.....	75
საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში, შერჩეულ სასამართლო პროცესებზე, მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპები, ძირითადად დაცული იყო.	76
დაცვის უფლება.....	78
დასკვნები და რეკომენდაციები.....	80
დანართი	82

მოკლე მიმოხილვა

მართლსაჯულების სისტემის ეფექტურობა სამართლებრივი წესრიგის განმტკიცებისა და სამართლებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ფუნდამენტურწინაპირობას წარმოადგენს. მართლსაჯულების ეფექტურობა თავის გამოხატულებას დმოწოდებელმიუყერძებელ სამართლან და დროულსამართლწარმოებაში ჰპოვებს.

ცხოვრების თანამედროვე მოთხოვნები, სწრაფი სოციალური, ეკონომიკური და კულტურული გარემოს განვითარების ფონზე, მართლსაჯულების სისტემას ახალ გამოწვევების წინაშე აყენებს მრვაალეროვანი და მრვალრიცხოვანი სარჩელების წარდგენის ჩათვლით აღნიშნული გამოწვევები საჭიროებენ სასამართლოში სამართლწარმოების თანამედროვე მეოოფებისა და სისტემების განვითარებას. სამართლწარმოება რთული და კომპლექსური პროცედურების ეროთბლობაა და მისი სათანადოდგანხორციელებისათვის მნიშვნელგანია იმ მიდგომებისა და მექანიზმების ცოდნა, რომელც დმკვიდრებულია განვითარებულ საზოგადოებაში და ორიენტრებულია სწრაფად ეფექტრშედგზე.

მონიტორიგის მიზანს წარმოადგენდ უხლეს მომავალში საქმის განხილვის უხლესი პრინციპების დნერგვის ხელშეწყობა, რომელც მოსამართლეს გაუდღილეს საქმიანობას და მისცემს შესადლებლბას, უზრუნველენ დროული და ხარისხიანი მართლსაჯულების განხორციელება. დეხმარება მათ პოწიციებისა და მოსაზრებების სრულყოფილდ ჩამოყალბებასა და იმ საკითხებზე აქცენტების გაკეთებაში, რსაც სასამართლოში საქმის განხილვისათვის არსებით მნიშვნელბა ენიჭება.

აღნიშნული, თავის მხრივ, მნიშვნელგან წვლელ შეიტანს სამართლებრივი მართლშეგნების ამაღლებაში, სამართლებრივი აზროვნების ჩამოყალბებასა და საბოლოოდ მართლსაჯულების სისტემის სრულყოფაში. ანგარიში თურიულსპექტებთან ერთადფროოდა გაჯერებულ პრაქტიკულ კომპონენტებით რც იძლევა მისი უეტაღმისა და გაანაღზების საშუალებას.

შესავალი

წინამდებარე ანგარიში წარმოადგენს ობილსის საქალქო სასამართლოში (პირველი ინსტანცია) სისხლს, სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ პროცებზე განხორციელებულ სასამართლომონიტორინგის ანგარიშს.

მონიტორინგი მოიცავდა პერიოდს 10 აგვისტოდან 28 სექტემბრამდე. მონიტორინგი განხორციელდა ვისეგრადის საერთაშორისო ფონდის მხარდაჭერით

ანგარიშში თავდაპირველად განხილულია მონიტორინგის მეთოდოლოგია. ამის შემდეგ წარმოდგენილია მონიტორინგის შედეგების მიმოხილვა შემდეგ თავებად საჯაროობა და გამჭვირვალობა, მხარეთა თანასწორობა და შეჯიბრებითობა, სასამართლოს დამოუკიდებლობა და მოუწერებლობა და სხვა დკვირვებები.

ანგარიშის ბოლს წარმოდგენილია რეკომენდციები და დნართ.

მეთოდოლოგია

სასამართლო პროცესების მონიტორინგი მოიცავს, სასამართლო სხდომის დროს, ინფორმაციის შეგროვებას და მათანალოზ, რც მიწნადისახავს სამართლოან სასამართლოს ფრგლებში ამ შეფსების განხილვას.

სასამართლო პროცესების მონიტორინგის პროექტების დღდ ნაწილ წარმოადგენს მთულ ღწისძიებათა ციკლზ, რომელც თავის თავში აერთიანებს ანგარიშის გამოქვეყნებას და რეკომენდციებს, თუ როგორ შეიძლება გაუწიჯბესდეს შესაბამის ქვეყანაში მართლსაჯულება, რომელც შეიძლება დაეფუნოს მონიტორინგის ახალ საფეხურის აუცილებლბას - ადვოკატრებას, რომლს მიზნია, მონიტორინგის ანგარიშში ასახული რეკომენდციების გამოყენებით შესაბამისი ღწისძიებების გატრების უწრწველოფ.

ანგარიშში მოზრებული ინფორმაცია მპოვებულია ერთ მონიტორის(ავტორი ირინე კასრძე) მიერსასამართლოპროცესების უშულოდკვირვების შედეგად

დკვირვება ხორციელდბოდა საანგარიშო პერიოდში შერწეულ საქმეებზე გამართულ წინასასამართლო სხდომებსა და არსებით განხილვის სხდომებზე, ობილსის საქალქო სასამართლოში. დკვირვება ხორციელდბოდა შემდეგი მეთოდთ

ა) სასამართლო პროცესის მსვლლბისას ფექსირბოდა მნიშვნელგანი ფქტები და მოვლენები, ფექსირდბოდა მნიშვნელგანი მსჯულებები, კამათ და შუამდლობლები.

ბ)ივსებოდა სპეციალური კითხვარები, რომელშიც წარმოდგენილ შეკითხვები საშულებას იძლოდა ყურადრება გამახვილებულიყო მონიტორინგისათვის საინტერესო კონკრეტულ ფქტებზე.

დაკვირვება ხდებოდა იმაზე, თუ რა დინამიკის სასამართლო პროცესებზე დაცულ საერთაშორისო და საქართველოს კანონმდებლობით განმტკიცებულ სამართლებრივ სასამართლოს შემდეგი პრინციპები:

- საქმის სჯეროვანხილვა
- მხარეთა თანასწორობა და შეჯიბრებითობა
- სამართლებრივი სასამართლოს უფლება
- დაცვის უფლება
- სასამართლოს დამოუკიდებლობა და მიუხედავებლობა

სასამართლო პროცესებზე ყურადღება ეთმობოდა მოსამართლის პროფესიონალურ დამოუკიდებულებას სასამართლო პროცესის და მონაწილეთა მიმართ

შერჩეული საქმეები

საანგარიშო პერიოდს განმავლობაში თბილისის საქალაქო სასამართლოში, პროექტის ფარგლებში, დაკვირვება განხორციელდა 35 სასამართლო პროცესზე. კერძოდ სისხლის, სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეებზე გამართულ წინასასამართლო და არსებით განხილვის პროცესებზე.

საანგარიშო პერიოდს ვადას გათვალისწინების გამო, მნიშვნელოვან საქმეებზე სასამართლო პროცესის მონიტორინგი ბოლომდე ვერ მოხერხდა. პროცესების შერჩევა ხდებოდა სპონტანურად და ხშირად მონიტორინგის თავისუფლო დროის გათვალისწინებით მიზნის წარმოადგენდა სხვადასხვა ტიპის სასამართლო განხილვაზე რამდენიმე და არამარტოერთი და იგივე მოსამართლის მუშაობის შემოწმება.

სულგანხორციელდა მონიტორინგი:

- სისხლის სამართლის საქმეებზე - 14 ;
- სამოქალაქო საქმეებზე - 9;
- ადმინისტრაციულ საქმეებზე - 12.

სისხლის სამართალი

1. მოსამართლე - ვახტანგ მრულაშვილი; /10.08.2016 წ./ 12:46 სთ/ წინასასამართლო სხდომა - ბრალდებულები: დავით იმნაიშვილი, გორგი სეფერაშვილი.
(სსკ 260 მუხლის მე-2 ნაწ.) [მუხლი 260. ნარკოტიკული საშუალების, მისი ანალოგის, პრეპარატის ან ახალი ფაქტობრივი ნივთიერების უკანონო დამზადება, წარმოება, შეძენა, შენახვა, გადმოცემა, გადგზავნა ან გასაღება](#)

აფოგატო არვიცი!!

გადიდარსებით განხილვისთვის 24.08.2016 წ. 14:00 სთ

2. მოსამართლე - ვახტანგ მრულშვილი / 10.08.2016 წ. / 13:30 სთ / წინასასამართლო სხდომა -

ბრალდებული: ილა ბუძე (სსკ 260 მუხლის მე-2 ნაწ.) მუხლ 260. ნარკოტიკულ საშუალებების, მისი ანალოგის, პრეკურსორის ან ახალ ფაქტობრივი ნივთიერების უკანონო დამზადება, წარმოება, შეძენა, შენახვა, გადმოცემა, გადგზავნა ან გასაღება

დამცველ გვანცა გუგუშაშვილი. /12:00სთ ცხროლში/

გადიდარსებით განხილვისთვის 24.08.2016 წ. 14:30 სთ

3. მოსამართლე - ვახტანგ მრულშვილი /10.08.2016 წ./ 14:10 სთ/ წინასასამართლო სხდომა - ბრალდებული: გიორგი ჯანელიძე (273-ე, 260-ე მუხლის მე-3 ნაწლის „ა“ დ „ე“ ქ/პ, 238¹ მუხლის პირველი ნაწილი). მუხლ 273. პირად მონებარებისათვის ნარკოტიკულ საშუალებების, მისი ანალოგის ან პრეკურსორის მცირე ოდენობით უკანონო დამზადება, შეძენა, შენახვა ან ექიმის დანიშნულების გარეშე უკანონოდ მონებარება

მუხლ 260. ნარკოტიკულ საშუალებების, მისი ანალოგის, პრეკურსორის ან ახალ ფაქტობრივი ნივთიერების უკანონო დამზადება, წარმოება, შეძენა, შენახვა, გადმოცემა, გადგზავნა ან გასაღება

მუხლ 238¹. ცივი იარაღის ტარება

ადვოკატ ტარეღვაკაბაძე /14:00 სთ ცხროლში/

გადიდარსებით განხილვისათვის 23.08.2016 წ. 12:00 სთ

4. მოსამართლე - ლეო ჩხიკვაძე /10.08.2016წ/ 15:00სთ/ განაჩენი გამოცხად.

ბრალდებული: გიორგი ქავთარაძე 108-ე მუხლი.

ადვოკატ უცნობია.

5. მოსამართლე - ლეო მსხილძე /10.08.2016წ/ 15:45სთ/ ბრალდებული: თამაზ მაკარიძე -თაღლითობა.

სხდმა გადიდებული პროგრამის შევსების გამო 26.09.2016 წ. 11:30 სთ

აფგატ ტრეილკაბადე.

6. მოსამართლე - ლლო მსხილდე /10.08.2016წ/ 16:00სთ/ ბრალდებულ: გიორგიშამაშაძე
სსკ 180-ე მუხლის მე-3 ნაწ. „ბ“ ქ/პ. მუხლი 180. თაღობა;

მოწმის დკითხვა.

აფგატ უნობია.

საქმის არსებით განხილვა გადიდ(მოწმეების დკითხვა) 28.09.2016 წ. 17:00 სთ

7. მოსამართლე - ნათა გუდძე /24.08.2016 წ. / 14:05 სთ/ ბრალდებულ: ზზ სოფროშაძე
(სსკ 180-ე მუხლის მე-2 ნაწ. „ბ“ „გ“ ქ/პ. მუხლი 180. თაღობა;

საპროცესო შეთანხმება მიღოდა მხარეებს შორის.

აფგატ - სოფოგოგლიძე (იჭრდულ სამსახურის აფგატ).

უდმხედელ პროგრამის შევსების გამოგნივრულადში გადიდმოსამართლემ სხდმა
მხარის მოთხოვნით მეორე მხარის თანხმობით (07.09.2016 წ. 15:00 სთ)

8. მოსამართლე - ნათა გუდძე /14.09.2016 წ./ 13:30 სთ / ბრალდებულ: გიორგი
ლუჭუშაძე - მოსამართლემ ბრალდებულს ინტერესებიდან გამომდინარე სხდმა
გადადაცვის მხარის მოთხოვნით 20.09.2016 წ.

აფგატ რმაზო რეჟამაძე.

9. მოსამართლე - ბესიკ ბუიანიშვილი /14.09.2016 წ. / 14:05 სთ / ბრალდებულები:
ხალოგი და მუსტაფევი მუხლი 200. მარცხუბას დქვემდებარებულ აქციზური
საქონლის აქციზური მარცხის გარეშე გამწვება, შენახვა, რეალობა ან გადაზღვა
მე-4 ნაწილის „ა“ ქ/პ ორგანიზებული ჯგუფის მიერ

მოსამართლემ მხარეთა შეტანხმების საფუძველზე გაუწოდა საპროცესო შეთანხმება.

აფგატ დმიტრი ხაჩიძე.

წინასასამართლო სხდომა. სასამართლო სხდომა გადიოდა 11.10.2016 წ. 15:00 სთ მხარეები წინააღმდეგი არიყოთონ სხდომა გადწვევითი საჩემით განხილვაში.

14. მოსამართლე - გიორგი დარხველიძე /27.09.2016 წ. / 13:45 სთ / ბრალდებულები:
ფრიდ გუბანოვის, ოუკსანდრ დამეტოვის და ოლეგ ლევის მიმართ დანაშაულო
გათვალისწინებულ საქ-ის სსკ-ის 25-109-ე მუხლის III ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით
მუხლი 25. ამსრულებლისა და თანამონაწილის პასუხისმგებლობა **მუხლი 109. განზრახ**
მკვლელობა დამამძიმებელ გარემოებაში (ანგარებითან შეკვეთით)

აფოგატი ირკლ ესიავა.

ეს პროცესი გახმაურებულ საქმეითა რიცხვს ეკუთვნის, ბიზნესმენ ბესიკ ხარძიანის
მკვლელობის საქმეა.

მიმდინარეობდ მტკიცებულებათა გამოვლენა. სასამართლო განსასჯელების გარეშე
მიმდინარეობს, რადგან ბრალდებულებზე ძებნაა გამოცხადებული.

გაგრძელდება 24.10.2016 წ. 15:00 სთ

ადმინისტრაციული სამართალი

1. მოსამართლე - ანა ჩხეტა / 17.08.2016წ/ 14:35სთ/ საჩივარი. (ელუჯა გოგუა, საქ.
ენერგეტიკის და წყალმომარაგების მარეგულირებელ კომისია.)

საჩივარი იყო წარდგენილი; ყაზტრანსგაზის მხარედ ჩარევის გამო გადიოდა სხდომა.
(გადიდა 14.09.2016 წ. 11:30 სთ)

დმცველ არყოლა.

2. მოსამართლე - ანა ჩხეტა /17.08.2016წ/ 14:50სთ/ საჩივარი. ანა პეტრიაშვილი, საქ.
ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ კომისია.

მომჩივანს აფოგატი ყავდა -ანა შატკიშვილი. (გადიდა 14.09.2016წ. 11:00 სთ)

3. მოსამართლე - ანა ჩხეტა /17.08.2016წ/ 15:05სთ/ საჩივარი. (შპს ბორჯონ მაინინგი,
შპს თბილისერგის ჯგუფი)

მოწინააღმდეგე მხარის აფოგატი - ლელ გვანცაძე. მომჩივანი არ გამოცხადდა
სასამართლოზე, რაც არასაპატიოდ ჩაუთვალა მოსამართლემ. მოქმედ კანონმდებლობით
ადმინისტრაციულ წარმოებაში დაუწერებელ გადაწყვეტილების გამოტანა დაშვებულია.

მოსამართლე უფლებამოსილა, მხარის არსაკატორმიზეზითგამოცხადებლობის შემთხვევაში მის დაუწრებლდგამოტნოს გადწყვეტლება საქმეში არსებულ მასალების საფუძველზე. მოწინააღმდეგე მხარის მოწმე დკითეს.

მოსამართლემ ადგილზე თათირით გამოცხად გადწყვეტლება.

4. მოსამართლე - ანა ჩხეტა /17.08.2016წ/ 15:30სთ/ ცხროლში 13:30სთ/ სარჩელ. (მაია თორია, საქ. შონაგან საქმეთ სამინისტროს სსიპ დცვის პოლიციის დუპარტამენტ, შპს)

მხარეები არიყვნენ სხდომაზე გამოცხადებულ. მოსამართლემ გახსნა სასამართლოსხდომა და გამოცხად მოსარჩელს განცხადება საქმის განხილვის გადდების შესახებ. მოწინააღმდეგე მხარე არიმყოფებოდ თბილისში, მოსამართლემ საქმე გადდა (31.08.2016 წ. 13:30სთ)

5. მოსამართლე - ანა ჩხეტა /17.08.2016წ./ 16:00სთ/ საჩივარ.(თმარ ღინიაშვილ, ვალერი სეხნიაშვილ, ქ. თბილმუნიციპალტუტო მერიის სატრანსპორტოსაშუტება)

მომჩივანი მხარე და მოწინააღმდეგე არ გამოცხადდნენ. მოწინააღმდეგე მხარის განცხადების საფუძველზე, რომ შპს-ს იჭრისტო შვებუტებაშია და ვერ უწრწვეფოფდნენ პროცესზე წარმოადგენლს ყოფნას, სასამართლოს სთხოფდნენ გადელთ საქმის განხილვა. მოსამართლემ განხილვა გადდა (31.08.2016წ. 14:10სთ)

6. მოსამართლე - ანა ჩხეტა /17.08.2016წ. / 16:30სთ/ სარჩელ. ბეგლორხადური.

წარმოადგენელ -ადოგატო ეკა ქოხესაშვილ ა/ოადმიანის უფლებათ ცენტრი.

საქმე განიხილს, გადწყვეტლების გამოსაცხადებლდმოსამართლემ განსაზღვრა თარიღი და დო (30.08.2016წ. 17:05სთ)

7. მოსამართლე - ანა ჩხეტა /17.08.2016წ. /17: 41 სთ/ ცხროლში 17:00 სთ/ საჩივარ- გურამ პეჩოგინი. საბურთალოს რაონის გამგეობა- საჩივარი.

ადინისტრაციულ სახდელს დდებაზე საქმე შეწყვეტლდ გამოცხად მოსამართლემ. განმარტ, რომ ვერ მოხერხდა გურამ პეჩოგინისთვის სხდომის თარიღს და მისი გამოცხადების შესახებ შეტყობინების გადცემა, შსს მიერ იგი ვერ იქნა მომებნილ იძულებითმოყვანისათვის. შესაბამისად¹⁹⁷ გადწყვეტლება ვერიქნება გამოტნილ.

8. მოსამართლე - ანა ჩხეტაძე /17.08.2016 წ./ 17:10 სთ/ სარჩელს დასაშვებობის შესახებ, განმწესროგებელი სხდომა. (გიორგი უხინეთაშვილი თბილისის ზედამხედველობის სამსახური)

მოსარჩელს ადვოკატი - გელა ივანიძე.

ადგილზე თათბირით მოსამართლემ გამოცხადა საქმეზე წარმოების შეწყვეტის შესახებ. გასაჩივრების ვადები აუტსნა.

9. მოსამართლე - ინგა კვაჭანტრაძე /28.09.2016 წ. / 16:00 სთ / საქარუელს ფინანსთა სამინისტრო სსიპ შემოსავლების სამსახური, შპს რუტლანი 2015;

მოსარჩელს წარმომადგენელი მიხეილ ლორთქიფაძე

თარჯიშანი - ნინო იორდნოვი.

სხდომა გაგრძელდება 02.11.2016 წ. 17:00 სთ

10. მოსამართლე - ინგა კვაჭანტრაძე /28.09.2016 წ. / 17:00 სთ / ვლადიმერ ტოტონიძე; შინაგან საქმეთა სამინისტრო სსიპ აღსრულების ეროვნული ბიურო

სასამართლო მხარეებს ელოდებოდა, მხარის განცხადების საფუძველზე სასამართლომ გადმო სხდომა 27.10.2016 წ. 16:45 სთ ცოტა ხანში მხარეები მოვიდნენ სასამართლოში, რადგან დარბაზი შეიცვალა მოსამართლემ და სწრაფად ვერ მოგნეს. მოსამართლემ ვლადიმერ ტოტონიძეს აუტსნა მისი უფლებები და გაარკვია მნიშვნელოვანი საკითხები; ეს გააკეთა სხვა სასამართლო პროცესზე, როცა კონკრეტულ პროცესზე საჭირო გახდა შესვენების გამოცხადება. ეს დროგამოყენა მოსამართლემ.

11. მოსამართლე - ინგა კვაჭანტრაძე /28.10. 2016 წ. / 17:05 სთ / ნინო ლუშხიძე, ბექა მარგოშია; ქ. თბილისის ისანი-სამგორის საპატრულო პოლიცია;

შემაკავებელი ორდერის გაცემა;

მოსამართლემ მხარეებს აუტსნა სამი დღის ვადაში ორდერის გასაჩივრების წესი.

**12. მოსამართლე - ინგა კვაჭანტრაძე /28.10.2016 წ. / 17:27 სთ / გურამ ლფერაშვილი,
სსიპ საჯაროებრივების ეროვნული სააგენტო**

ზიანის ანაზღაურების თაობაზე;

მოპასუხის წარმომადგენელი - ირინა კვაჭანტრაძე;

სასამართლოგადიდო27.10 2016 წ. 16:30 სთ

სამოქალაქო სამართალი

**1. მოსამართლე - ტრეელტაბაძე /23.09.2016 წ. / 14:10 სთ / ბექა ღნდუ, ეკატერინე
ლოთანიშვილი, მიხეილვოზრვა, სს "საქაროელს ბანკი"**

მოსარჩელის წარმომადგენელი - ეკა ლოთანიშვილი;

მოსარჩელემ სარჩელი გაიხმო მოსამართლემ აღიღო განჩინებით საქმე განუბილვლად
დტოვა.

**2. მოსამართლე - შორენა ჯნხოთელი /23.09.2016 წ. / 14:30 სთ / CBR CAPITAL LIMITED,
გიორგი მელქიშვილი, გიორგი ყიფშიძე იბერი, ზქარია ყიფშიძე ხელშეკრულების
ბათლობა;**

მოსარჩელის წარმომადგენელი - გიორგი მელქიშვილი;

მოპასუხის წარმომადგენელი - გიორგი გვენეტაძე;

სასამართლოპროცესზე მოპასუხე არგამოცხადდა;

სხდომა გადიდოდა ჩაინიშნა 30.10.2016 წ. 17:00 სთ ჩატრდება მოსამზადებელი სხდომა.

**3. მოსამართლე - შორენა ჯნხოთელი / 23.09.2016 წ. / 14:45 სთ / ირკლო ჯუელი,
საქაროელს გარემოს დცვის სამინისტროს სსიპ დცული ტერიტორიების სააგენტო
შპს; დცვის საგანი: პირგასამტეხლო**

მოსარჩელის წარმომადგენელი: ირკლო ჯუელი;

მოპასუხის წარმომადგენელი - ლევან ქანთარია;

მოსამზადებელ სხდომა იყო მხარემ შუამდგომლობით მოითხოვა პროცესის გადღება. მოსამართლემ გამოცხად განჩინება და გადადგომის 04.11.2016 წ. 15:00 სთ მხარეს ურჩია შესაგებებელ კარგად დასაბუთებულ წარმოდგინათ სასამართლოსთვის, რადგან მოპასუხეს დღე ხნის განმავლობაში შეეძლო ამის გაკეთება.

4. მოსამართლე - მაკა ჭედა / 23.09.2016 წ. / 15:00 სთ / გიორგი ამაშუკელი, გიორგი თოთხერიძე, ლელა ფიქრიშვილი, მაია ურუშაძე;

მოპასუხის წარმომადგენელი - ნუზარ წერეთელი;

მოსარჩელე მხარის წარმომადგენელი - გიორგი თოთხერიძე; თუმურგოსაძე;

სასამართლოგაჩერდ შეკითხვების ეტაპზე. სხდომა გადაიდო 12.10.2016 წ. 14:00 სთ

5. მოსამართლე - ლმა ქიქიაშვილი / 23.09.2016 წ. / 16.20 სთ / გიორგი გვენეტაძე, გოჩა ყიფიანი, დავით ბოჭორიძე, ვლადიმერ სანაძე;

მოსარჩელეს წარმომადგენელი - დიმიტრი სამაგლიშვილი;

მოპასუხის წარმომადგენელი - გიორგი გვენეტაძე; ირკლ ყანდუშვილი;

პროცესზე მთავარი სხდომა მიმდინარეობდა. შეკითხვების სტადის დასრულების შემდეგ, გადავიდნენ მოწმეთა დაკითხვაზე.

სასამართლოგადიდო 04.10.2016 წ. 15:00 სთ

6. მოსამართლე - ხატუნა კაკაბაძე / 26.09.2016 წ. / 14:15 სთ / არგან პარტიანი, გიორგი ძირვაძე, სს სადაზღვევო კომპანია "ჯი პი აი ჰოლდინგი", შპს ლმი

დაუწერებელ გადაწყვეტილების გაუმეზას ითხოვდა მხარე.

მოსარჩელე მხარე გიორგი ძირვაძე სასამართლოში არ გამოცხადდა, რაც არსაპატიოდ ჩაეთვალა, რადგან უწყება ჩაბარებული ჰქონდა.

სასამართლომ აღიწერა თათბირთა გამოცხად განჩინება პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების ძალში დტუების შესახებ.

შენიშვნა: მოსამართლე შემეკითხა, თუვინ ვიყავი. შესაძლოა მხარე ვეგონე და დინტერესდა.

7. მოსამართლე - ხატუნა კაკაბაძე /26.09.2016 წ. / 14:30 სთ / გიორგი ჯუხარძე, იური წერეთელი, სს თბისი ბანკი;

დვის საგანი: სესხი

მოსარჩელს წარმოადგენელ - იური წერეთელი;

მოპასუხეს გიორგი ჯუხარძეს წარმოადგენელ არჰყავდ.

მხარეებს მორიგე სურდთ მოსამართლემ ხუთ წუთიანი შესვენება გამოცხად, რთ მხარეებს ერთმანეთში მოუტთირებინათ მოსარჩელე მხარემ სასამართლს გადასცა შეთანხმების ფურცელი დ სასამართლოპროცესი განახლდ.

სასამართლომ გამოცხად მორიგების აქტი დ შეწყვიტ საქმის წარმოება. მხარეებს განუარტ გასაჩივრების წესი.

8. მოსამართლე - ანა ჩოგვაძე / 26.09.2016 წ. / 15:05 სთ / არჩილ ჭინიძე, ლურ ჩიტშვილი, თაზი კოჭლმაზშვილი;

დვის საგანი: ვალდებუბათა შეუტრუბლობის გამო პარტნიორებს შორის დვა;

მოსარჩელს წარმოადგენელ - არჩილ მიგრაული;

მოპასუხის წარმოადგენელ - მაია მუღლძე; გიორგი ჩიტშვილი;

თარჯიმანი მანან კვიფინაძე;

სასამართლოპროცესი მოსამზდებლ იყო, დროარეყოთდ შემდეგი პროცესიც მოსამმადებელი იქნება.

მოსამართლემ სასამართლოპროცესი დნიშნა 27.09.2016 წ. 16:00 სთ

9. მოსამართლე - მაია სვანიძე /28.09. 2016 წ. / 15:05 სთ / რმაზ ჭადშვილი, რმიკო გურგენიძე, სს პროგრედტბანკი, ჯილდ გურგენიძე;

მთავარსხომზე იყოგაჩერებულ სასამართლო

რდგან ერთერთ მხარ არ იყო სასამართლოში დ ორივე მხარე წინააღმდეგნი არ არიან სარჩელს გახმობაზე დ ის მხარეც წერილობითწარუდგენს სასამართლს განცხადებას ამავე

მოთხოვნით სასამართლო ადვოკატი გამოიტანა განჩინება სასამართლოსხდომის გადადების და საქმის ზეპირი განხილვის თაობაზე.

აღნიშნულ სასამართლო საქმეებზე მონიტორინგის კუთხით ყველზე უზრანო იქნებოდ, პროცესებზე ბოლმდუ მომხდარყო დკვირება. კონკრეტულსაქმეზე ერთ დსწრება მხოლოდ ზოგადშობეჟდლებას გვიქმნის საერთო სიტუციაზე. მოსამართლს დმოუფიდბლბასა დ მიუწეროებულბაზე.

მიუხედავად ამისა, საანგარშო პერიოდში, თუ იმ რეალურ მდომარეობას გავითვალსწინებით რსაც სასამართლო დრბაზების უმარისობა ერუის დ თვითონ პროცესების ჩანიშვის მოხერხებულ გრფუკის შეთანხმება ნებსითთუჟნებლედაჟიანურებს საქეთ განხილვას, აღნიშნულ საქმეებზე დკვირების ბოლმდუ გაგრძელება საკმაოდ პრობლემატურია დ დდპერიოდ მოიხოვს.

სასამართლოზე ხელმისაწვდომობა

საქარუელს პრეზიდენტის 2005 წლის 12 აპრილს ბრძანებულებით 2005 წლის 5 მაისს, ლკვიდრებულქენა გლდნი-ნაძალდუვის, ისანი-სამგორის, დდტე-ჩუჭრეთოს, კრწანისი-მთაწმინდს დ ვაკე-საბურთაღს რიონულ სასამართლოები დ შეიქმნა თბილისის საქალქო სასამართლო, რომლს სამოქმედო ტერიტორია განისაზღვრა ქ. თბილისის ადმინისტრაციულ ტერიტორიულ საზღვრებით

თბილისის საქალქო სასამართლოში შეიქმნა სპეციალზებულ სასამართლო კოლეგიები: სამოქალქო საქმეთ კოლეგია (2008 წლის 3 მაისამდუ განთავსებულ იყო ქ. წამებუღს N1-ში), ადმინისტრაციულ საქმეთ კოლეგია (2008 წლის 19 ივლსამდუ განთავსებულ იყო სარჯოშვიღს გამზ N1ა-ში) დ სისხღს სამართღს საქმეთ კოლეგია, (სხვადსხვა დრს განთავსებულ იყო საქარუელს უწენაესი სასამართღს მე-2 სარუღრე, დვით აღმაშენებღს ხეივანი მე-12 კმ. N6-ში, (სადც პარულუღრდმიდდნარუღბდ სარუმონტო სამუშაოები), ჟნივერსიტეტს ქ. N2-ში დ ბოღს 2008 წლის 1 თებერღლდნ ისევ დვით აღმაშენებღს ხეივანი მე-12 კმ. N6-ში).

თბილისის საქალქო სასამართლო მდებარეღს ქალქის დსავლეთთ დვითაღმაშენებღს ხეივანი მე-12 კმ. N6-ში. შენობა გამორჩევა თვისი მასშტაბურობით სისადვითა დ დხვეწიღ გემოვნებით მისი გრანდოზულ კოღნები დ მოჟუჟოშებულ ფსად

განსაკუთრებულ შთაბეჭდილებას ახდენენ მნახველზე. შენობის მთელ მოცულობა ისეა სპეციალურად დგენილი და გამოყენებული, რომ ყოველმა შემომსვლელმა, მოქალაქემ თუ თანამშრომელმა, მიხერხებულად და კომფორტულად იგრძნოს თავი.

შენობაში შემომსვლელ ხვდება უზარმაზარ ჰოლში, სადაც სვეტებზე განლაგებულია ელექტრონული ტაბლეტები, რის მეშვეობითაც მხარეები მოპოვებენ ინფორმაციას მიმდინარე და შემდგომში ჩანიშნულ პროცესების შესახებ. ცალკეა განთავსებული მისაღები, სადაც ხდება მოქალაქეთა და მხარეთა განცხადებების, შუამდგომლობების და საჩივრების მიღება. პირველსართულზეა მხარეთათვის განკუთვნილი საქმის გასაცნობი ოთახი და 14 სასამართლო დარბაზი, სათაბირო ოთახებით

სისხლის სამართლის საქმეთა განსახილველად N1 სხდომის დარბაზი განკუთვნილი და მოწყობილია სპეციალურად ნაფიც მსაჯულთა მონაწილეობით საქმის განსახილველად 17 სხდომის დარბაზი სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისათვის განთავსებულია შენობის მეორე სართულზე, ხოლო 8 სხდომის დარბაზი ადმინისტრაციულ საქმეთა

კოლეგიისათვის – შენობის მეექვსე სართულზე. სხდომათა დარბაზები სრულად აკმაყოფილებენ თანამედროვე მოთხოვნებს და აღჭურვილია უხვლესი აპარატურით აღჭარბებულია ის გარემოება, რომ დარბაზებში შესასვლელი მოწყობილია მოსამართლეებისათვის და პროცესზე დამსწრეებისათვის ერთმანეთსაგან იზოლირებულად ხოლო სისხლის სამართლის საქმეთა დარბაზებში დმატებით იზოლირებულ შესასვლელა განკუთვნილი პატიმრებისათვის.

შენობის დაპროექტებისას გათვალისწინებულია და ფუნქციონირებს სასამართლო სხდომაზე წარმოადგენილ პატიმართვის განკუთვნილი იზოლტორები, რომელთაც აქვთ ორი ერთმანეთსაგან დმოუდებელ შესასვლელ. ამათგან ერთ შესასვლელთ სარგებლბენ სასჯულდარულების დუპარტამენტს დწესებულებიდნ წარმოადგენილ პატიმრები, ხოლო მეორე შესასვლელთ სარგებლბენ დროებით მოთავსების იზოლტორებიდნ წარმოადგენილ დკავებულ პირები. სასამართლს იზოლტორში ფუნქციონირებს ვინტოლციისა და გათბობის თანამედროვე სისტემები.

მოსამართლეთა და აპარატის თანამშრომელთა სამუშაო კაბინეტები მდებარეობს შენობის მესამე, მეოთხე და მეხუთე სართულებზე.

მეექვსე სართულს დიდ ნაწილ უკავია სასამართლოს არქივს, სადაც მოთავსებულია ათასობით საქმე 2005 წლიდან.

თბილისის საქალქო სასამართლოსთან ახლოდებარე მეტროსადგურია „თღებე“, ქალქის ყველ უბნიდან დღეს, როგორც სამარშრუტო ისე საზოგადოებრივი ტრანსპორტი (ავტობუსი). ქალქის ზოგიერთ უბნიდან, საჭიროა ორი ან მეტი ტრანსპორტის გამოცვლა ადგილზე მისასვლელად თბილისის საქალქო სასამართლო განთავსებულია და აღმაშენებელ ხეივანი, მე-12კმ-ზე, ამ მთავარ გზასთან ახლოს, მოქალაქეებს მისი მიღება არ გაუქირდებათ თბილისის საქალქო სასამართლოსთან მთავარ გზაზე მოწყობილია მოქალაქეთათვის განკუთვნილი საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გაჩერების ადგილი, ელექტრო დფთი რომელც მოქალაქეებს აცნობებს შესაბამისი ტრანსპორტის მოძრაობის გრაფიკს (საათის მიხედვით). მეტროსადგურ „თღებიდან“ თბილისის საქალქო სასამართლოს მიმართულების დათან სამარშრუტო ტექსები, ავტობუსები, გზად მიმავალ სხვადასხვა ტრანსპორტი. (მაგალითად მ/ს „თღებიდან“ სამარშრუტო ტექსი № 42; - ღრუბუღა ხელმისაწვდომია ყველ მოქალაქისათვის; ავტობუსი № 38).

თბილისის საქალქო სასამართლომ მისვლ ოფისუფლდ შეიძლება კერძო მანქანით და ტექსით სასამართლოს აქვს ეზო შესაძლებელა პარკირება.

მარშრუტის №	თბილისის საქალქო სასამართლოსთან მომავალ ავტობუსების მარშრუტები
2	3
69	მ/ს „თღებე“ (ქვედა) -რობაქიძის გამზირი - დვითაღმაშენებლს ხეივანი - მუხათვერდს სასაფლო
	უუმიმართულებით იგივე სქემით

	სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტი - დავით აღმაშენებლის ხეივანი - ჭიაურელს ქ. - ლუბლანას ქ. - გოგიბერძის ქ. - პაიჭაძის ქ. - რობაქიძის გამზირი - მარშალგელგანის გამზირი-გაგარინის აღმართ- ჟვანიას მოედნი- შარტვას ქ. - სააკაძის მოედნი - კოსტვას ქ. - გმირთა მოედნი - ვარჯის ხევი - ჭავჭავაძის გამზირი - წყნეთს ქ. (ბაგების დასახლება) - უნივერსიტეტის საერთო საცხოვრებელი.
64	უპი მიმართულებით უნივერსიტეტის საერთო საცხოვრებელი - წყნეთს ქ. (ბაგების დასახლება) - ჭავჭავაძის გამზირი - მეღვიმის გამზირი - კოსტვას ქ. - სააკაძის მოედნი - შემდეგ არსებული სქემით
84	სასტუმრო „კოლხეთ“ - აბასთუმანის ქ. - წინამძღვრის ქ. - წერეთლის გამზირი - რობაქიძის გამზირი - დავით აღმაშენებლის ხეივანი - დღმის სასწავლო საცდელი მეურნეობა (წრე) - დავით აღმაშენებლის ხეივანი - მუხათვერდის სასაფლოს გზა - დიმიტრი თავდადბუღის ქ. - პეტრე იბერის ქ. - იონე პეტრიწის ქ. - ფრნავაზმეფის გამზირი - დავითაღმაშენებლის ხეივანი - რობაქიძის გამზირი - წერეთლის გამზირი - ეროვნული სტადიონი - წინამძღვრის ქ. - აბასთუმანის ქ. - სასტუმრო „კოლხეთ“ (წრე)
113	ზჰესის დასახლება (ჭავჭავაძის ქ.) - ზჰესის ხიდი - დავითაღმაშენებლის ხეივანი - მარშალგელგანის გამზირი - გაგარინის ქ. - ჟვანიას მ-ნი - პეკინის ქ. - გმირთა მ-ნი - ვარჯის ხევი - მეღვიმის ქ. - რუტაველის გამზირი - თავისუფლების მ-ნი - პუშკინის ქ. - ბართაშვილის ქ. ხიდი - ბართაშვილის აღმართ - მ/ს „ავღბარი“.

	უუმინარულბით იგვე სქემით
114	გიორგი ბრწყინვალე ქ. - დღე დღემი III-IV მ/რ- დმიტრი თვდღებულს ქ. - ფრწავა ზმეფს გამზირი - დვითაღმაშენებელს გხეივანი - მარწალ გელგანის გამზირი - გაგარინის ქ. - ჟვანას მ-ნი - პეკინის ქ. - კოსტვას ქ. - გმირთა მ-ნი - თამარმეფს გამზირი - დვითაღმაშენებელს გამზირი - ზარბრიუგების მ-ნი, ტლტოს ქ. - ხეთაგურგის ქ. - რეყე - ბართაშვილს აღმართ - ქეთევან დღეფს გამზირი - მისკოგის გამზირი - ჯგვახეთს ქ. - კალუგნის ქ. - თრიალეთს ქ. - საქარუელს ერთანობისთის მებრძოლთა ქ. - ალექსიდის ქ. - თაყაიშვილს ქ. (#418) უუმინარულბით იგვე სქემით
121	ზჰესის დასახლბა მეფუტერობა) - ზჰესის ხიდ - დვითაღმაშენებელს ხეივანი - ჭიაურელს ქ. - ქარხანა „მიონი“ - ბელაშვილს ქ. - მ/ს „დღე“ (ქვ) უუმინარულბით იგვე სქემით
13	დღე/დღემი IV მ/რ(N 6 კ-ის მიმდებარედ - დღე/დღემი III მ/რ - პეტრე იბერის ქ. - იონე პეტრიწის ქ. - ფრწავა ზმეფს გამზირი - დაღმაშენებელს ხეივანი - მარწალგელგანის გამზირი - გაგარინის ქ. - ჟვანას მოდანი - პეკინის ქ. - ვაჟა-ფშაველს გამზირი - სანდოეულს ქ. - სახ. უნივერსიტეტის მაღლკორუტი. უუმინარულბით სახ. უნივერსიტეტის მაღლკორუტი - სანდოეულს ქ. - ვაჟა ფშაველს გამზირი - ყაზბეგის გამზირი (რესტორნ „ჩარგალან“ მოხვევით) - გამსახურდას გამზირი - შემდგარსებული სქემით

14	დღ/დღი IV მ/რ (№ 6 კ-ის მიმდებარედ - დღ/დღი III მ/რ - პეტრე იბერის ქ. - იონე პეტრიწის ქ. - ფრწავაზმეფის გამზირი - დ აღმაშენებლის ხეივანი - მაწალგელგანის გამზირი - გაგარინის ქ. - ჟვანთას მოედანი - ჟ. შარტავას ქ. - სააკაძის მოედანი - კოსტავას ქ. - გმირთა მოედანი - ვარზის ხევი - მელქიშვილის გამზირი - რუთაველს გამზირი - თავისუფლების მოედანი - პუშკინის ქ. - ბართაშვილს ქ. (#2)
	უუმიმაროულებით ბართაშვილს ქ. (#2) - პუშკინის ქ. - თავისუფლების მოედანი - რუთაველს გამზირი - კოსტავას ქ. - შემდეგ არსებულ სქემით
15	დღ/დღი IV მ/რ (№ 6 კ-ის მიმდებარედ - დღ/დღი III მ/რ - პეტრე იბერის ქ. - იონე პეტრიწის ქ. - ფრწავაზმეფის გამზირი - დ აღმაშენებლის ხეივანი - რუთაველს გამზირი - მ/ს „დღუბე“ - წერეთლის გამზირი - ცაბაძის ქ. - აღმაშენებლის გამზირი - თამარმეფის გამზირი - რ/ც სადგური.
	უუმიმაროულებით რ/ც სადგური - თამარმეფის გამზირი - წინამძღვრის ქ. - წერეთლის გამზირი - შემდეგ არსებულ სქემით
38	სასოფლო სამეურნეო უნივერსიტეტი - დ აღმაშენებლის ხეივანი - რუთაველს გამზირი - წერეთლის გამზირი - მ/ს „დღუბე“ ქვედ
	უუმიმაროულებით იგივე სქემით
84	სასტუმრო „კოლხეთ“ - აბასთუმანის ქ. - წინამძღვრის ქ. - წერეთლის გამზირი - რუთაველს გამზირი - დვით აღმაშენებლის ხეივანი - დღმის სასწავლო საცდელ მეურნეობა (წრე) - დვით აღმაშენებლის ხეივანი - მუხათგერდის სასაფლოს გზა - დმიტრი თავდადებულს ქ. - პეტრე იბერის ქ. - იონე პეტრიწის ქ. - ფრწავაზმეფის გამზირი - დვითაღმაშენებლის ხეივანი - რუთაველს გამზირი - წერეთლის გამზირი - ეროვნულ სტადიონი - წინამძღვრის ქ. - აბასთუმანის ქ. - სასტუმრო „კოლხეთ“ (წრე)

სასამართლოში შესასვლელდასაქირთ პირადის ან მარჯის მოწმობა, შემდეგ მოქალაქე გადის ელექტრონულმოწმობას დ შეუფერხებლდმედს სასამართლოს შენობაში. მცველები მოქალაქეებს არ ეკითხებიან იქ რისთვის არიან დ რომელ პროცესზე მოვიდნენ. დხმარებისთვის ყოველთვის მზადარიან. საანგარიშოპეროდს განმავლობაში, სასამართლო პროცესებზე დკვირების განხორციელებისას, სასამართლო შესვლასას არავითარი დბრგოლება არშემხვედრია, თავისუფლდმევდოლდ.

მიმდნარე დღის ყველ სასამართლოპროცესი ასახულა ელექტრონულმოწმობაში მოსამართლს, სქმის, საათს დ დრზას მითთებით ზოგჯერ დრზაშების სიმცირის გამო დრზას ნომერი მითთებული არარის დ საქირთ კონკრეტულ მოსამართლს მდვანთან ინფორმაციის გადმოწმობა. მონაცემები მოსამართლეთ დ მათთანაშემწეთ შესახებ, ასევე ელექტრონულ მოწმობაში მითთებული. შიდ სატელეფონხაზი საკმაოდკარგადმოქმობს დ ინფორმაციის გაგება დ გადმოწმობა ოპერატულდხორციელდება.

უნდა აღნიშნო, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ელექტრონული ვებ-გვერდი კარგად გაკეთებულია. მიმდინარე საქმეებზე ინფორმაცია ყველ კატეგორიის საქმეებზე: სისხლის სამართლის, სამოქალაქო სამართლის, ადმინისტრაციული სამართლის მიხედვით ყოველდღიურად იცვლება. ზაფხულში ეს სერვისი ცოტა მოკოჭლებდა, რადგან მიმდინარე საქმეებზე ინფორმაცია საიტზე არ იდო სექტემბრიდან სიტუაცია საგრძნობლად გამოსწორდა. თქმის პატარა ლფაშები დღესაც შეიმჩნევა, ძველ საქმის მოძიება ვერ ხორციელდება. შეიძლება საიტზე არ იყოს მიითებული, მაგრამ სასამართლოს ელექტრონულ რეგისტრში ყველ მიმდინარე საქმე ფიქსირდება. ხშირდს სასამართლოში მისვლ და ინფორმაციის დაზუსტება საუბრით გამოხატავდა.

მონიტორინგის შედეგები

საჯრობა და გამჭვირვალობა

უფლება საქმის საჯრო მოსმენაზე განმტკიცებულია საქაროელს კონსტრუქციის 85-ე მუხლით ადმინისტრაციის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლით და სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (სსსკ) მე-10 მუხლით

უფლება საჯრო მოსმენაზე გულისხმობს არ მხოლოდ ბრალდებულის უფლებას, საჯრო მოსმენა გაიმართოს საქმეზე, არამედ საზოგადოების უფლებასაც, ინფორმაცია მიიღოს და შესაძლებლობა ჰქონდეს, დაესწროს საქმის განხილვას.

საანგარიშო პერიოდს განმავლობაში, უმრავლეს შემთხვევებში, მალე საზოგადოებრივი ინტერესის მქონე სასამართლო პროცესები ტარდებოდა დიდ ზომის დარბაზში, რითაც დაინტერესებულ პირთა უფლება, დასწრებოდნენ სასამართლო პროცესს, შესაძლებლობის ფრგლებში, უზრუნველყოფილ იყო

საანგარიშო პერიოდს განმავლობაში გახმაურებულს ხვადს ხვა სასამართლო პროცესებიდან, შევარჩიე ბიწესმენ ბესიკ ხარმინის მკვლელობის საქმე, რომელც საკმაოდ გახმაურებულია და საზოგადოების მაღალ ინტერესს იწვევს. მხოლოდ ერთს ხდმას დვესწარი, რადგან შემდეგი პროცესი მოგვიანებით ჩაინიშნა. პროცესი ტარდებოდა დიდ დარბაზში, მედიის და დამკვირვებლების მეტაფიზიკის ქვეშ. საზოგადოების დიდ ინტერესს თუ გავითვალსწინებთ უნაშრა, რომ საკმაოდ ვრცელ დარბაზი თითქმის ცარიელ იყო პროცესზე დაზრგოლებლდმოგხვდა, არვის არ უფიხავს ვინ ვიყავი. აღნიშნულ პროცესზე მიმდინარეობდა საზოგადოებრივი მაუწყებლის მიერ ვიდეო გადაღება და აუდიო ჩაწერა.

აღანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში, ყველ სასამართლო პროცესზე დასწრება თავისუფლდ შეიძლებოდა. მანდატურებს ხელ არ შეუწილათ თუ არ გავითვალსწინებთ უზვე დაწყებულ პროცესზე შესვალბ. ბევრ მოსამართლეს არ მოსწონს, როცა დამსწრე აგვიანებს. პრაქტიკაში ყოფილ შემთხვევები, როცა დაგვიანებულ არ შეუწვიათ სასამართლო დარბაზში.

მონიტორინგის პერიოდში მსგავს შემთხვევას ადვილ არ ჰქონია. აღსანიშნავია, რომ თუ არსებობს ე.წ. „დროის ფნჯარ“, დემკვირვებელ შეზღუდულა ისარგებლოს ამ დროით და შევიდეს უკვე დაწყებულმაგრამ საინტერესოსასამართლოპროცესის მოსასმენად

საანგარიშოპერიოდში განმავლობაში, პროცესების დროულ დაწყება ცოტა პრობლემატური იყო ხშირად მოსამართლე დარბაზში დროულდ იმყოფებოდ, მხარეები კი არ ჩანდნენ. საკმაოდ ბევრი პროცესის გადდება უბღბათ მოსამართლეებს მხარეთ გამოუცხადებლობის გამო მაგრამ სასამართლო პროცესის გადდება, მოსამართლეთ მიუეუთარ მომხდარ. დარბაზში სასამართლო პროცესის დგვიანებით დაწყება ხდებოდა (5-10 წუთით) როგორც აღნიშნე მხარის(ბრალდებულ, მსჯავრდებულ, ადვოკატი, გამომძიებელი, პროურორი, მოსარჩელი, წარმომადგენელი..) არყოფნის გამო აღნიშნულპროცესებზე მხარეები გაფრთხილებულ იყვნენ და უწყება ყველს ჩაბარებულ ჰქონდათ

სასამართლო პროცესების გადდება, მოსამართლს მხრიდან მხარის შუმდგომლობის და განცხადების საფიძველზე ხდებოდა. დგვიანების მიუეუებზე სასამართლო პროცესში მონაწილე ყველ მხარე ინტერესდებოდა. მხარე, ადვოკატი ან მდგვანი ტელეფონით არგვევდნენ საქმის ვითარებას.

მხარეთ გამოუცხადებლობის შემთხვევაში, მოსამართლე ოფიციალურდხსნიდა სასამართლოს, აღნიშნავდა რ საქმე განიხილებოდა, ასახელებდა მხარეთ გამოუცხადებლობის მიუეუებს და ადვილზე გამოჰქონდა განჩინება სხდომის გადდების და დხურვის შესახებ.

სამართლიანი სასამართლოს უფლება:

სამართლიანი სასამართლოს სტანდარტებთან დკავშირებითსაქაროელს კანონი შეიცავს შემდეგ დბულებებს:

ღია სასამართლო მოსმენის უფლება მკაფიოდარს გაცხადებულ კონსტიტუციასა და სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში, რომლის მიხედვით „როგორც წესი, სასამართლოში საქმე განიხილება ღია სხდომაზე და საჯაროდ“.უფრო მეტიც, დხურულსხდომაზე „საქმის განხილვა დასაშვებია მხოლოდ კანონით გათვალსწინებულ შემთხვევებში. ეს დბულებები მეორდება საერთო სასამართლების კანონშიც.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილს თანახმად სასამართლოს შეუძლია მხარის შუამდგომლობით ან საკუთარი ინიციატივით მიიღოს გადაწყვეტილება სხდომაზე ნაწილობრივ ან სრულდ დხურვის შესახებ რიგი მიუეუების გამო

აღსანიშნავია, რომ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის არსებული რედაქციით დხარლებულ/მის უფლებამონაცვლს (დხარლებულ და უფლებამონაცვლ, სსსკ-ის

მიხედვით მხარეს არ წარმოადგენენ) უფლება არ აქვს, მიმართოს ბრძოლის მხარეს სასამართლოსხდომის ნაწილობრივ ან სრულდებოქვის შესახებ შუამდგომლობის დყენების მოთხოვნით კანონით(182-ე მუხლის მე-3 ნაწილ) გათვალსწინებულ მიწნებით

საანგარიშო პერიოდს განმავლობაში ყველ შერჩეულ სასამართლო პროცესი ტრუბოდ ლად აღწინავე, რომ არ ყოფილ შემთხვევა, მხარეს მოეხოფოს პროცესის დხურულდ გამოცხადება, ან მოსამართლეს საკუთარი ინიციატივით სრულდ ან ნაწილობრივ დეხუროს სასამართლოპროცესი.

საჯრო განხილვის გარნტის განსამტვიცებლდ საქარუელს ორგანული კანონით საზოგადოებას საშულება ემლევა დესწროს სასამართლო სხდომას დ განახორციელს ფოტოების გადლება დ აულო დ/ან ვიდეო მასალს ჩაწერ „დასაბუთებულ მოთხოვნის“ საფუძველქ.

საქარუელს საერთოსასამართლოების შესახებ ორგანული კანონის მე-131 მუხლის თანახმად საზოგადოებრივი მაწყებელ უფლებამოსილა შეუწუდვად განახორციელს სასამართლო პროცესის ვიდეოგადლება. საზოგადოებრივი მაწყებელ ვალდებულია უწრქველეს ჩანაწერის გადცემა მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებისათვის მათ მოთხოვნისთანავე. თუ საზოგადოებრივი მაწყებელ არ სარგებლობს ამ უფლებამოსილებით ასეთ უფლებამოსილებით სარგებლობა შეუძლია საერთომაწყებლს ლცენზიის მფლობელსხვა პირს სასამართლო სხდომის დწყების წინ, საქმის განმხილველ მოსამართლისათვის წერილობით განცხადების წარდგენის საფუძველქ. თუ ასეთ განცხადება წარდგენილა ერთქ მეტი საერთომაწყებლს ლცენზიის მფლობელს მიერ მოსამართლე უფლებამოსილბირს შეარქვეს წილსყრის საფუძველქ.

თბილისის საქალქო სასამართლოს 2013 წლის 22 მაისის ბრძანება განსაზღრვს იმ წესებს, რომელთა დცვით უნდ მოხელს ვიდეოგადლების საკითხის გადწყვეტ. აღნიშნული ბრძანების მე-3 პუქტის თანახმად ვიდეოგადრებაქ უფლებამოსილ ტელეკომპანიის გამოსავლენად გამართულ ზემოაღნიშნულ წილსყრის შედეგები შესაბამის პირებს ეცნობებთ „სატელეფონო შეტყობინებით სხდომის ჩატრებამდე გონივრულ ვადში“. აღნიშნულ პუქტო მეტყველებს იმაქ, რომ წილსყრის სხდომა იმართება შესაბამისი ტელეკომპანიების მონაწილეობის გარეშე.

ამასთან ერთად სასამართლომ უნდ გააკეთოს სხდომის ჩანაწერო დ მოთხოვნისამებრ ხელმისაწვდომი გახადოს მხარეებისთვის, რომლებმაც დხურულ სხდომის ჩანაწერის გადცემის შემთხვევაში ხელო უნდ მოწერონ „კონფიდენციალრობის შესახებ შეთანხმებას“.

სასამართლო სხდომის დრბაწი ფოტოგადლება, კინო, ვიდეოჩაწერ უნდ განხორციელდს სასამართლოს მიერ წინასწარ გამოყოფილ ადგილდ. სასამართლოსხდომის დრბაწი მყოფ ნებისმიერ პირს აქვს უფლება, სასამართლოს მიერ წინასწარ გამოყოფილ ადგილდ განახორციელს სასამართლოსხდომის აულოჩაწერ.

აღნიშნულ მოქმედებების განხორციელებისას დაშვებულია სასამართლოს ხდომის დრამაში მომხრეობა, ხმაური, შუის ან სხვა ისეთი ემისიების გამოყოფა, რომლებიც ხელს უშლის მართლმსაჯულების განხორციელების ნორმალურ პროცესს. ამ წესის დარღვევის შემთხვევაში მოსამართლეს (სასამართლოს) შეუძლია მიიღოს საქაროგელს სისხლის სამართლის საპროცესო და სამოქალაქოსაპროცესო კანონმდებლობით დადგენილ ზომები.

საანგარიშო პერიოდს განმავლობაში, შერჩეულ სასამართლო პროცესებიდან, აუთო და ვიდეოჩაწერა მხოლოდ ბიწნესმენ ბესიკ ხარბიანის მკვლელობის საქმეზე გამართულ პროცესზე მიმდნარობდა. ამუქებდა საზოგადოებრივი მაუწყებელი. ვიდეოჩაწერა ხორციელდობდა სასამართლოს მიერ წინასწარ გამოყოფილ ადგილდნ. გავიმეორებ, რომ აღნიშნული სასამართლო პროცესი გახმაურებულსაქმეთ რიცხვს მიეკუთვნება და საზოგადოების მადლ ინტერესს იწვევს.

მხარეთა თანასწორობა და შეჯიბრებითობა

მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპი წარმოადგენს სისხლის სამართლის პროცესის ამოსავალპრინციპს, რომელაც განამტკიცებს საქაროგელს კონსტიტუციის 85-ე მუხლი, ადმიანის უფლებათ ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლი და სსსკ-ის 25-ე მუხლები, საქაროგელს სამოქალაქოსაპროცესო კოდექსის 4-ე, 5-ე მუხლები.

თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპის თანახმად სასამართლო ვალდებულია მხარებს თავიანთ უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დსაცავადშეუქმნას თანაბარი შესაძლებლობები ისე, რომ არც ერთ მათგანს არ მიანიჭოს უპირატესობა, უზრუნველყოს მხარეთა თანასწორობა სასამართლო პროცესის მიმდნარობისას და მისცეს მხარებს თანაბარი შესაძლებლობები, გამოკვლიონ მტკიცებულებები.

მართლმსაჯულება შეჯიბრებითაა მაშინ, როცა მხარებს შეუძლიათ თანაბარ საწყისებზე ამტკიცონ თავიანთ პოზიციის უყურობა, მოყვანონ ამისათვის არგუმენტები, განმარტონ ფქტები და მოგლენები, წარდგინონ მტკიცებულებები. ამასთან, მოსამართლემ კონტროლი უნდა გაუწიოს მხარეთა მოქმედებას, უზრუნველყოს კანონით დადგენილ სასამართლო განხილვის წესების დცვა.

სასამართლო პერიოდის განმავლობაში, შერჩეულ სასამართლო პროცესებზე, მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპები, ძირითადად დაცული იყო.

დცვასა და ბრალუბას, მოსარჩელესა და მოწინააღმდეგე მხარეებს, ძირითადად თანაბარი შესაძლებლობები ჰქონდათ საკუთარი პოზიციების წარმოსადგენად

პირი უდნაშაულოდითულება, ვიდრე მისი დმნაშავეობა არდმტვიცდება კანონითდღენილ წესითდ კანონიერძალში შესულო სასამართლოს გამამტყუნებელ განაჩენით კონსტატუცია და სისხლის სამართლის საპროცესოკოდექსი აგრეთუე უწრტველეოფუნ ბრალბულის უფლებას, რომ იგი არ არის ვალბულო, ჩვენება მისცეს საკუთარი თავის წინააღმდეგ. ბრალბულებ შეუძლია ნებისმიერ დროს გამოიყენოს „დფილის უფლება“. თუბრალბულო ირჩევს დფილის უფლებას, ეს „არ შეიძლება შეფესდეს მისი ბრალულობის დმადსტრუბელმტვიცბულობად“. ჩვენების მიცემა „ბრალბულის უფლებაა“.

სისხლის სამართლის პროცესის ყველ ეტაპზე, მოსამართლეებმა უნდ უწრტველუნ ბრალბულისთვის ინფორმაციის და განმარტებების მიწოლება მათო უფლებების შესახებ. ეს ხელს უწყობს სასამართლო პროცესის ხელშეუბებლობას, ეხმარება რ ბრალბულებ მიიღოს ინფორმირბულო გადწყვეტულება დცვის თაზაზე. სისხლის სამართლის საპროცესოკოდექსის მიხედვით დკითხვამდე ბრალბულებ უნდ მიეწოდოს ინფორმაცია მისი უფლებების შესახებ, მათშორის დფილის უფლების შესახებ და რომ იგი არ არის ვალბულო ჩვენება მისცეს საკუთარი თავის წინააღმდეგ, აქვს უფლება მისცეს ჩვენება როგორც მოწმემ და სხვა უფლებები, რც ეხება ნაფიც მსაჯულო სასამართლოს.

სასამართლოპროცესების გახსნა მიმდნარეობდ ოფიციალურად აგრეთუე მათო ოფიციალურად დხურვაც, კანონის სრულო დცვით გარდ ერთო გამონაკლისისა, როცა მოსამართლემ სასამართლოპროცესის გადსაღებლდთაროლის შერჩევის ხანგრძლოვი პროცედურის შემდეგ, სხდომა არ დხურა, ყველს დგვემშვიდობა და წავიდა. პროცესების გახსნისას მოსამართლეთა მხრიდნ ხდებოდა სასამართლოში წარმობულო საქმეთა გამოვზადება და მხარეთთვის მათო უფლება - მოვალბების შესახებ ახსნა-განმარტების მიცემა. მოწმეთა ვინაობის დდენა და მათთვის უფლება-ვალბულებათა ახსნა- განმარტება. საჭიროების შემთხვევაში მხარის თარჯიმნითუწრტველეოფუ.

სასამართლო სხდომის მდევანთა მიუზაობა კანონით დკისრბულოფუნქციების შესრულებით შემოიფრგლებოდა. უნდ აღვნიშნო, რომ მიუბდვად იმისა, რომ სასამართლო სხდომის დრბაზები კეთლმოწყობილია და აღჭურვილია მიკროფუნებით რომლებიც სასამართლო პროცესის დროს სულჩარულოა, სასამართლო სხდომის მდევანთა უმეტესობა მათგამოყენებას უზულებლეოფუ, რის შედეგადც დრბაზში არისმის ვინ გამოვზადდ პროცესზე და ა.შ.

ბრალბულის უფლება სწრფ მართლმსაჯულებაზე თავიდან ააცილებს პირს სასამართლო პროცედურების დროს გაუზვეველმდგომარეობაში ყოფნას. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი უწრტველეოფუ მართლმსაჯულების სათანადოდდინისტრირებას და ავალბულებს სასამართლოებს პრიორიტეტულდ განიხილოს ის სისხლის სამართლის საქმე, რომელშიც ბრალბულის მიმართაღვეთოს ღწისძიების სახითგამოყენებულო პატმრობა.

რაც შეეხება საქმის მომზადების ადეკვატურ შესაძლებლობებს, სისხლს სამართლის საპროცესო კოდექსის თანახმად წინასასამართლო სხდომის გამართვამდე მხარეებმა ერთხანეთს და სასამართლოს უნდა მიაწოდონ იმ მომენტისათვის მათხელთარებული სრული ინფორმაცია, რომლის სასამართლოში წარდენასაც აპირებენ, როგორც მტკიცებულებას. ამასთან ერთად ბრალდების მხარემ უნდა წარმოადგინოს მის ხელთ არსებული ყველ გამამართლებელ მტკიცებულება. შერჩეულსასამართლოპროცესებზე ზემოთხსენებული საქმის მომზადების ადეკვატური შესაძლებლობები მხარეების მიერ აქტიურად ხორციელდებოდა და სასამართლოპროცესებზე გადაცემას ადილო არჰქონია.

საანგარიშო პერიოდში შერჩეულ სასამართლო პროცესებზე მოსამართლეებს ემოსათ მოსამართლის მანტა. შემიძლა თამამდა აღნიშნო, მოსამართლეთა ის ნაწილი, რომელთა პროცესებსაც ვესწრებოდა, (სასამართლო პროცესების შერჩევა ხდებოდა, შესაბამის განსახილველ საქმეებზე ჩანიშნული გრაფიკის და დამკვირვებლის თავისუფალ დროს გათვალისწინებით) გამორჩეოდნენ საკმაოდ თავდაქერლობით და მოქალქეებს პატივისცემით ეპყრობოდნენ. პროცესზე მათ კომუნიკაცია შემოიფრგლებოდა ოფიციალური სტილითა და პრინციპული ტონით ყურადღებით უსმენდნენ მხარეებს და სათემელს არ აწყვეტდნენ. მე არ შემინიშნავს მოსამართლეთა მხრიდან ფმილრული დმოგიდბულება საქმესთან თუმხარეებთან დმოგიდბულებაში. მათ საუბარი ყოგელდის იყოლკონური და გასაგები ენით მხარეებისთვის პრობლმატური საკითხების განმარტება გასაგებ ენაზე ხორციელდებოდა. როგორც დამკვირვებელს, მოსამართლეთა კომუნიკაციას მათ მოუწერდოებულობასთან დკავშირებით ჩემში, ექვი არ გამოუწვევია. მითუმეტეს, არც ერთ შერჩეულსასამართლოპროცესზე ადილო არჰქონია მოსამართლის ემოციურდმოგიდბულებას, იქნებოდა ეს ვერბალური თუ არვერბალური, მხედლობაში მაქვს სხეულის ენა: მიმიკები, ხელის აქნევა და ა.შ. საანგარიშო პერიოდში შერჩეულ სასამართლო პროცესებზე, ჩემი ვინაობით მხოლოდ ორი მოსამართლე დინტერესდა. ერთ, როცა დრზაში სასამართლო პროცესის დწყებამდე მხარეს ველოდთ მოსამართლე დინტერესდა ვინ ვიყავი, რდგან დრზაში მხოლოდმე ვიჯექი. მეორე შემთხვევაში, მოსამართლე ჩემითდინტერესდა, როდესაც სასამართლო პროცესი დასრულდა და დვემშვიდბე.

დაცვის უფლება

ბრალდებულს დაცვის უფლება გარანტირებულია საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლისა და სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 38-ე მუხლების თანახმად დაცვის უფლება გულისხმობს, რომ ბრალდებულს აქვს ადვოკატის არჩევისა და ყოლის, ასევე მის მიერარჩეული ადვოკატის ნებისმიერ დროს შეცვლის უფლება, ხოლო თუ ის გადხდისუფნარო - უფლება, დაენიშნოს ადვოკატ სახელმწიფოს ხარჯზე. ბრალდებულს უნდა ჰქონდეს გონივრული დრო და საშუალება დაცვის მომზადებისათვის. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი ასევე განსაზღვრავს სავალდებულო დაცვის შემთხვევებსაც, მაგალითად თუ ბრალდებული არსსრუწლოვანია, არ იცის სისხლის სამართლის პროცესის ენა, თუ მასთან მიმდინარეობს მოლპარაკება საპროცესოშეთანხმების თაზაზე და სხვა.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შერჩეულ სასამართლო პროცესებზე დაცვის უფლება ძირითადად უზრუნველყოფილი იყო. სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ სასამართლოპროცესებზე (თთოსასამართლოპროცესი), მოსარჩელე დცვას თავადაწარმოებდ, წარმოადგენლს და ადვოკატს გარეშე. ეს თავადმოსარჩელეთ არჩევანი იყო რც შეეხება ბრალდებულს დასწრებას საქმის განხილვაზე, „ბრალდებულს დაუწრებლდ საქმის განხილვა დასაშვებია, თუ იგი თავს არიდებს სასამართლოში გამოცხადებას. ასეთ შემთხვევაში საქმის განხილვაში ბრალდებულს ადვოკატს მონაწილეობა სავალდებულო. ერთერთ შერჩეულ სასამართლო პროცესზე (ე.წ. გახმაურებულ საქმე- ბიწნესმენ ბესიკ ხარძიანის მკვლელობასთან დაკავშირებით) სასამართლო განსასჯელების გარეშე მიმდინარეობდ, რდგან ბრალდებულებზე ძებნაა გამოცხადებულ. პროცესზე მათო დმცველ იმყოფებოდ.

ბრალდებულსა და მისი ადვოკატის ურთიერთობა კონფიდენციალურია. აკრძალულია ბრალდებულსა და მისი ადვოკატის ურთიერთობაზე ისეთ შეზღუდვების დაწესება, რომლებიც ხელს შეუშლის დცვის სათანადოდ განხორციელებას. ეს უფლება განმტკიცებულია პროცედურულ ზომებით რც საშუალებას აძლევს სასამართლოს დანიშნოს შემცვლელ ადვოკატ სახელმწიფოს ხარჯზე და გადდეს საქმის განხილვა ათდემდ (და დმატებითხუთ დემდ კარგადმოტვირებულ შუამდგომლობის საფუძველზე), რთა ახალადვოკატს მიეცეს საქმის კარგადგაცნობის საშუალება.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ერთერთსადკვირებლოპროცესზე (ალექსანდრე მიქაძე **მუხლი 187. ნივთის დაზიანება ან განადგურება** 1 ნაწ. სხვისი ნივთის დაზიანება ან განადგურება, რმაც მნიშვნელგანნი ზიანი გამოიწვია.) ბრალდებულმა შუამდგომლობით დმცველს შეცვლ მოითხოვა, რსაც იმითასბუუბდ, რომ ადვოკატს მისი არ ესმოდა და მასთან თანამშრომლობას არ აპირებდ. აღნიშნულ პროცესზე მოწმის დეკითხვა მიმდინარეობდ. ბრალდებულს მოთხოვნას მხარი დაუჭირ პროგურორმაც, რის შემდგაც დკითხვა შეწყდა და მოწმეს დრზაზი დატყებინეს. მოსამართლემ ბრალდებულს ინტერესებიდან გამომდინარე, დაკმაყოფილ შუამდგომლობა და ბრალდებულს შეუთანხმა გონივრული დრო ახალ დმცველს ასყვანად მოსამართლემ ბრალდებულს განუშარტ, რომ მომავალპროცესზე მის მიერ დმცველთვერ ურწრწველეოფის შემთხვევაში, სასამართლომას თუიოთ დაწიმნავდ ადვოკატს სახელმწიფოს ხარჯზე, სასამართლოპროცესის გაჭიანურების თვიდან აცილების მიწნით ვინაიდნ აღნიშნულსასამართლოპროცესის დროს, ბრალდებულმა რმდენჯერმე შეიცვალ ადვოკატ.

სასამართლოს დმოწოდებლობა და მოწვევებლობა

საქართველოს კონსტიტუციის 82-ე მუხლი განამტკიცებს სასამართლოს დმოწოდებლობის პრინციპს. სსსკ-ის 59-ე მუხლის თანახმად მოსამართლე ვერმიიღებს მონაწილეობას სისხლის სამართლის პროცესში, თუ არსებობს კონკრეტული გარემოებები, რომელთაც საეჭვოს ხდის მისი ობიექტურობა და მოწვევებლობა. ადმიანის უფლებათა კონვენციის მე-6 მუხლის თანახმად, ყველს აქვს უფლება სამართლიან და საჯარო მოსმენაზე კანონით შექმნილი დმოწოდებელი და მოწვევებელი სასამართლოს მიერ იმის შეფასებისას არის თუ არა ეროვნული სასამართლო დმოწოდებელი, ადმიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო რმდენიმე ფაქტორს აქცევს ყურადღებას:

- სასამართლოწევრთა დნიშვნა;
- მოსამართლეთა თნამდებობაზე დნიშვნის ვად;
- გარანტიები, რომლებიც უზრუნველყოფენ მოსამართლეებს, არგანიცადნ ზეწოლ;
- სასამართლოს მიერ დმოწოდებლობის გამომჟღავნება.

არსებობს მოსაზრებები იმის შესახებ, რომ მიუხედავად საქართველოს ხელსუფლების ძალისხმევისა ჩაეტარებინა სასამართლო რეფორმა და გაემიჯნა იგი აღმასრულებელი შტოსგან, ჯერ კიდევ არსებობს სისტემური ხარვეები, რის გამოც რჩება პოტენციური შესაძლებლობა, რომ მოსამართლეები დექვემდებარონ ხელსუფლების სხვა შტოების ზეწოლს, რაც ურყოფითზეგავლენას მოახდენს საზოგადოებრივ აზრზე საქართველოში დმოწოდებელი სასამართლოს სისტემის შესახებ.

სასამართლო დმოწოდებლობა და ჩაითვალს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებები სავალდებულო შესასრულებლად სხვა სახელმწიფო ორგანოებისთვის.

დმოწოდებელი სასამართლოს უფლება გულისხმობს, რომ სასამართლო სრულდაკონტროლებს საკუთარ გადაწყვეტილებებს და არ არის შეზღუდული სხვა სახელმწიფო ორგანოთა სავალდებულო მოსაზრებებით სასამართლოს უნდა ჰქონდეს საქმესთან დკავშირებული ფაქტებისა და კანონების სრულფასოვნადგანხილის უფლებამოსილება.

ადმიანის უფლებათა კომიტეტის განმარტებით - სასამართლო „მოწვევებლობა“ გულისხმობს, რომ მოსამართლეებს არ უნდა გააჩნდეთ წინასწარ ჩამოყალბებული აზრი განსახილველ საკითხზე და არ უნდა მოქმედებდნენ ეროერთ მხარის ინტერესების სასარგებლოდ მხარეებს უნდა ჰქონდეთ სასამართლოს წევრების მიმართ სრული ნდობის საფუძველი, რომ ისინი გადაწყვეტილებას მიიღებენ ექსკლუზიურად მტკიცებულებათა სამართლიანი შეფასებისა და კანონის გამოყენების შედეგად არარეალურა იმის მოლოდინი, რომ სასამართლოები სრულად უშეცდომოდ მოქმედებენ, თუცა დშვებული შეცდომების მიუხედავად იყოს მიკერძოებული პოზიცია რომელმე მხარის ან განსახილველ საკითხისადმი.

კანონის საფუძველზე შექმნილ დმოუფიდებელ სასამართლოს მიერ გასამართლების უფლება სამართლიანი სასამართლოს ერთერთ ფუნდამენტურ გარანტიას წარმოადგენს. სამართლიანი სასამართლოს აუცილებელ წინაპირობაა მოსამართლეთა მიერ სასამართლო განხილვის მიუხეობლებლდ ყოფელვარი არსათანადგავლენის გარეშე ჩატრება.

საანგარმოპერიოდს განმავლბაში შერჩეულსასამართლოპროცესებზე, მოსამართლბმა მათ წარმოებაში არსებულ საქმეებზე განხილვა დასრულეს დ განხილულ საქმეებზე გადწყვეტლებები გამოტნეს. ეს იყო როგორც სისხლის, ისე ადმინისტრაციულ პროცესებზე. სარჩელდნ გამომდნარე დ მხარეთა სწრგილს გათვალსწინებითმროგების რმდენიმე შემთხვევა იყო სამოქალქოპროცესებზე. გაფრმდ საპროცესო შეთანხმებები სისხლის სამართლის საქმეებზე. შეტესობა სასამართლო პროცესებისა გაგრმელდ. ხშირო იყოსასამართლოპროცესების გადღბა მხარეთა გამოცხბაღბლბის გამო

დასკვნები დ რეკომენდაციები

დასკვნები დ რეკომენდაციები საანგარმოპერიოდს განმავლბაში შერჩეულსასამართლო პროცესებზე გამოვლნილ ფაქტებზე დ დრღვევებზეა გათვლილ. გამონაკლისი ბოლ დასკვნაზე დ რეკომენდაციაზე გავაკეთ.

დასკვნა: მიუხედავდ იმისა, რომ საშულება მქნდ დ უზრვოლბლდ ჩამეტრბინა მონიტორნგი დ შეტეს პროცესებზე დასწრბის შესაძლბლბა მეძლოდ, მაინც შეინიშნებოლდ გარვვეულ პრობლემები სასამართლო განხილვების ხელმისაწვდომობის კუთხით პირველ, ზუტე ინფრმაცია სასამართლოსხდმების ჩატრბის თარიღის, დროისა დ ადგილის შესახებ არმიეწოღბოლდ საზოგადოებას რეგულრულდ რაც აროულბდ პროცესების ხელმისაწვდომბას. ვგულსხმბ ვებ-საიტის მუშაობას დ სასამართლოს ზემო საროულბზე დმონტჟებულელექტრომონიტრრბის გაშაროავობას.

რეკომენდაცია: სასამართლოსხდმების შესახებ გამჭვირვალე დ ზუტე ინფრმაციის მიწოღბის გასაუზღვბესებლდ სასამართლოლბმა უნდ იქნინ დ მუღივადგანახლნ ვებ-საიტი ან სატელეფნო ცხელ ხაზი, რომლის მეშვეობითაც საზოგადოებას შეეძლბა ინფრმაციის მიღბა ანონიმურდ სასამართლო სხდმის ჩატრბის თარიღის, დროისა დ ადგილის შესახებ.

რეკომენდაცია: სასამართლოლბმა უნდ უზრუველენ უზეთუსი კომუნიკაციის დმყარბა სასამართლოთანადობობის პირბსა დ საინფრმაცია სამსახურის პერსონალ ზორის, რთ ამ უანასკნელმა შესძლს საზოგადოებისთვის ზუტე ინფრმაციის მიწოღბა სასამართლოსხდმების განრიგის შესახებ.

რეკომენდაცია: სასამართლოებმა უნდა უზრუნველყონ განროგში შეტანილ ნებისმიერ ცვლილების მკაფიოდ დაუყოვნებლად გამოცხადება, რათა საზოგადოებას მიეცეს საკმაოდო იმოქმედონ ამ ცვლილებების შესაბამისად

დასკვნა: ზოგ მოსამართლეს არ სიახლოვებდა დწყებულ პროცესის დროს დროში უცხო პირის შესვლა.

რეკომენდაცია: სასამართლოებმა უნდა უზრუნველყონ დწყებულსასამართლო პროცესებზე, დინტერესებულპირთა დასწრება. მანდატრებთან შეთანხმებით და მათ დხმარებით რათა ეს პროცესი სწრაფად და უწყინდელად მიმდინარეობდეს.

დასკვნა: საანგარიშო პერიოდს განმავლობაში, არერთ სასამართლო პროცესზე სხდომის მდგნის საჭარო ჩუმი და გაუგებრობა. თთეს თვისთვის ღპარკობს და არ დმსწრე საზოგადოებისთის. ჩართულ მიკროფონის მოუხედავად მას არიყენებს.

დასკვნა: თბილისის საქალქო სასამართლოს 2013 წლის 22 მაისის ბრძანება განსაზღვრეს იმ წესებს, რომელთა დცვით უნდა მოხდეს ვიდეოგადლების საკითხის გადაწყვეტა. აღნიშნულ ბრძანების მე-3 პუნქტის თანახმად ვიდეოგადრებაზე უფლებამოსილ ტელეკომპანიის გამოსავლენადგამართლო ზემოაღნიშნულ წილისყრის შედეგები შესაბამის პირებს ეცნობებეთ, „სატელეფონო შეტყობინებით სხდომის ჩატრებამდე გონივრულვადში“. აღნიშნულ პუნქტს მეტყველებს იმაზე, რომ წილისყრის სხდომა იმართება შესაბამისი ტელეკომპანიების მონაწილეობის გარეშე.

რეკომენდაცია: ცვლილება შევიდეს თბილისის საქალქო სასამართლოს 2013 წლის 22 მაისის ბრძანებაში, რომლის თანახმადც, ვიდეოგადლებაზე უფლებამოსილების მქონე ტელეკომპანიის შესარჩევადწილისყრის სხდომა გაიმართება საჯაროდ რომელზეც დასწრების შესაძლებლობა ექნებათ შესაბამის ტელეკომპანიებსა და დინტერესებულ პირებს; ვიდეოგადლების უფლების მოსაპოვებლდგანცხადების გაკეთების უფლება უნდა ჰქონდეთარ მხოლოდტელეკომპანიებს, არამედინტერნეტ ტელევიზიებსაც, რომელთაც სხდომის გადლების უფლება უნდა მიეცეთმაშინ, როცა სასამართლოპროცესს არილებს არცერთ ტელეკომპანია.

დანართი

ანგარიშს ვუწავ დნარბს: საანგარიშო პერიოდში შერჩეულსა სამრთლო პროცესების ცბრლბ თარლების მიხედვით თბილსის საქალქო სასამარლბს ვებ- საიტდნ. სამჭუბაროდყველ თარლ არარის მოყვანილ, დმოუვიდბელ მიზეზბისდ გამო

სისხლს სამარლბ

თარლი მოსამარლბ ბრლდბულ დრბაზ

2016.08.10 12:00	ვახტანგ მრულშვილ	დვითიმნაიშვილსა დ გიორგი სეფერულბის მიმაროსსკ-ის 260-ე მუბლს მე-2 ნაწილ	5
2016.08.10 13:00	ვახტანგ მრულშვილ	ილა ბუბის მიმაროსსკ-ის 260-ე მუბლს მე-2 ნაწილ; 273	5
2016.08.10 14:00	ვახტანგ მრულშვილ	გიორგი ჯანელბის მიმაროსსკ-ის 273-ე მუბლ, 260-ე მუბლს მე-3 ნაწილს „ა, ე ქ/პ, 238.1 მუბლს პირველ ნაწილ	5
2016.08.10 15:00	ლლ მსხილბე	გიოშამათვა სსკ-ის 180-ე მუბლს მე-3 ნაწილს ,ბ ქ/პ.	7

სამოქალქოსამარლბ

თარლი მოსამარლბ მბარები დრბაზ

2016.09.23 14:00	შორენა ჯანხოულ	ირკლ ჯულელ, საქარულელს გარემოს დცვის სამინისტროს სსიპ დცულ ტერიტორიების საგენტო შპს	29
2016.09.23 14:00	ტარელტბატბე	ბექა დნდუ, ეკატერინე ლთანბვილ, მიხეილფრვა, სს "საქარულელს ბანკი"	29
2016.09.23 14:30	შორენა ჯანხოულ	CBR CAPITAL LIMITED, გიორგი მელქიშვილ, გიორგი ყიფშიდე იბერი, ზქარია ყიფშიდე	
2016.09.23 15:00	მაკა ჭედა	გიორგი ამაშულელ, გიორგი თთბერიდბ, ლლ ფიქრიშვილ, მაია ჟრუშბე	
2016.09.23 16:00	ლშა ქიჩიაშვილ	გიორგი გვენეტბე, გიჩა ყიფიანი, დვით ძიქენიბე, ვლდმერ სანიკიბე	
2016.09.26 14:00	ხატუნა	არგად პარტნიანი, გიულ ბირვბბე,	20

	კაკაბაძე	სს სადღევოკომპანია "ჯიპი აი ჰოლდინგი", შპს ლმი	
2016.09.26 14:30	ხათუნა კაკაბაძე	გიორგი ჯახარძე, იური წერეთელი, სს თბილისი ბანკი	20

2016.09.26 15:00	ანა ჩოგვაძე	არჩილ ჭინიძე, ლურა ჩიტაშვილი, ომალი კოჭლმაზაშვილი	26
------------------	-------------	---	----

ადმინისტრაციული სამართალი

თარიღი მოსამართლე მხარეები დარბაზი

2016.09.28 16:00	ინგა კვაჭანტორძე	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო სსიპ შემოსავლების სამსახური, შპს რუსლანი 2015	37
2016.09.28 17:00	ინგა კვაჭანტორძე	ვლადიმერ ტოგონიძე, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო სსიპ აღსრულების ეროვნული ბიურო შ	37
2016.09.28 17:15	ინგა კვაჭანტორძე	გურამ ლფერაშვილი, სსიპ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო	37